

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

O ñnklistimos le evreenqo anθa-i robia le Eziptosqi

(O ñnklistimos 1–20; 32–33; 34:1-7; 35:4-35; 36:1-7; 40:34-38)

O eksodo

Äl evrea anθ-o Ezipto

(1:1–11:10)

Äl evrea sas kerde robi anθ-o Ezipto

1 Kadala si äI anava le çhavenqe le Israelosqe, sa-ve geles anθ-o Ezipto le Jakovoça, fiosavo pe fameläça: ² o Ruben, o Simeon, o Levi haj o Juda, ³ o Isahar, o Zabulon haj o Benjamin, ⁴ o Dan haj o Neftali, o Gado, haj o Aßer. ⁵ Le Jakovosqe çhave haj lenqe çhave sas dä sä jeftadeša. Atunç o Josif sas anθ-o Ezipto. ⁶ O Josif mulos, haj saorä phral lesqe, haj saorä manuș kaj traisajles atunç. ⁷ ÄI israelicä kere-nas çhave, bariles, butiles haj aresles but zurale. Haj pherdilos o them lenθar.

⁸ Sas äk thagar nevo anθ-o Ezipto kaj ni asundäs anθa o Josif. ⁹ Ov phendäs pe poporosqe:

— Ita kä o poporo le israelicenqo si maj but haj maj zuralo dä sar amenθe. ¹⁰ Träbul te phirados amen gogaça lença, kašte na butön. Haj kana si te avel dak

räzboj, si te kiden pes i on amare dușmaença, si te mardön kontra amari haj si te ñnklen anθa o them.

¹¹ Çhutes opral pä lenθe manuș te keren len te keren buki phari te bangären len. Vazdes äI foruri o Pitom haj o Ramses, kašte aven äI magazii le farao-nosqe. ¹² Dar kabor sas on bangärde maj but, kadä butönas haj barönas, haj äI ezipteä uronas len haj daranas kaθar äI israelicä. ¹³ Kodolasqe äI ezipteä kerde le israelicen te keren buki i maj phari. ¹⁴ Kerde lenqi viaca kerki le phare bukänça varnicaça haj kärämidaça haj saorä feluri bukäqe poa kïmpo. Anθä saorä bukä kadala, äI ezipteä sas bi milaço.

¹⁵ O thagar le Eziptosqo phendä le moaşenqe le evreenqe, kaj buçhonas Šifra haj Puä:

— ¹⁶ Kana azütina le zuvlän le evreenqe kašte keren, te dikhen p-äl duj bar, haj kana avela çhavo, te mudaren les! Haj kana avela çhej, te muken lan te trail!

¹⁷ Dar äI moaşe darajles kaθar o Del haj ni kerdes so porunçisardäsas lenqe o thagar le Eziptosqo, haj

mukles le čhaven te train. ¹⁸ O thagar le Eziptosqo dinās muj le moaşen haj phendā lenqe:

– Sosθe kerden kadā haj muklen le čhaven te train?

¹⁹ Āl moaşe dine anglal le faraonos:

– Āl zuvlā le evreenqe naj sar āl eziptjanće. On si zuralā haj keren zi kana te avel e moaşa.

²⁰ Kodolasqe o Del kerdā mišto le moaşenqe, haj o poporo butilos haj areslos but zuralo. ²¹ Kā āl moaşe daranas kaθar o Del, ov dinā len čhave. ²² Atunća o faraono dinās saorā poporos piro e porunka kaja:

– Kana avela čhavo, te čhuden les anθ-o Nilo, haj kana si čhej, te muken lan te trail!

O kerimos haj o xastraimos le Mojsāsqo

2 Āk manuś anθa o nāmo le Levesqo lilāsas dā rromni le čheja le levitosqi. ² E zuvli kadaja ačhilis khamni haj kerdās āk čhavo. Kana dikhlās kā si šukar, garadā les trin čhon. ³ Kana ni maj daštisajlis te garavel les, lilās āk tırna papuraqi haj maklā lan smoalaça. Čhutās le čhaves anθā laθe haj lačhardā lan maškar āl tresti pe rig le Nilosqi. ⁴ Lesqi phej vardilas dural, kašte dikhel so si te kerdōl lesqe.

⁵ E čhej le faraonosqi gelis k-o Nilo te najol, haj āl čheja kaj sas laça phirenas paša o Nilo. Oj dikhlās e tırna maškar āl tresti, haj dinās drom pe roaba te lel lan. ⁶ Putardā lan haj dikhlās le čhaves, haj dikh, āk cijnoro rovindos. Sas laqe mila lesθar haj phendās:

– Si āk čhavo anθa-l evrea.

⁷ Atunć e phej le cijnorāsqi phendās le čhāqe le faraonosqi:

– Te zav te dav tuqe muj āk dojka anθa-l zuvlā le evreenqe kašte del ćuci le čhaves anθā kō than?

– ⁸ 3a! – dinā lan anglal e čhej le faraonosqi. E čhejorī gelis haj dinā muj le da le čhavesqi. ⁹ E čhej le faraonosqi phendā laqe:

– Le kal čhaves, de les ćuci anθā muro than, haj pokinav tuqe.

E zuvli lilās le čhaves haj dinā les ćuc. ¹⁰ O čhavo barilos, haj oj andinā les ke čhej le faraonosqi, haj ov sas laqo čhavo. Čhutās lesqo anav Mojsā:*

– Kā ĩnkaladem les anθa o paj.

O Mojsā mudarel āk eziptjanos haj naśāl anθ-o Madiano

¹¹ O Mojsā barilos, haj anθ-āk ges ĩnklisto kā pō nāmo haj dikhlās lenqe bukā pharā. Dikhlās āk eziptjanos kaj marelās āk evreos, jekhes anθa lesqo nāmo.

¹² Vardisardās anθā saorā riga haj dikhindos kā naj koniva, mudardās le eziptjanos haj garadā les anθ-o kiśaj. ¹³ ĩnklistos i anθ-o ges koaver, haj dikhlās kā mardōn duj evrea. Phendās kolesqe kaj nas les ćacimos:

– Sosθe des dab ke amales?

¹⁴ Ov phendās:

– Kon čhutā tut maj baro haj krisari pä amenθe? Si tut dā ġind te mudares i man, sar mudardān i koles le eziptjanos?

O Mojsā darajlos: „Ćacēs zanglol pes.” ¹⁵ O faraono aśundās so kerdinājlos haj kamnos te mudarel le Mojsās. Dar o Mojsā naślos kaθar o faraono haj beślos anθ-o Them Madian.

Beślos paša āk xaing. ¹⁶ Le raśas anθa o Madiano sas les jefta čheja. On aviles te ĩnkalaven paj haj pherdes āl źgjaburi kašte pen āl brakhā haj āl buznā lenqe dadesqe. ¹⁷ Dar aviles āl ćobaja haj gonisardes e turma. Atunća o Mojsā uštulos, aźutisardā len haj dinā paj lenqe brakhān haj buznān. ¹⁸ Kana geles khere kā lenqo dad o Reuel, ov phendās:

– Sar da avilen kadā sigo ages?

¹⁹ On dine les anglal:

– Āk eziptjano xastradā amen anθa o vast le ćobaenqo haj kjar ĩnkaladā amenqe paj haj dā te pen āl brakhā haj āl buznā.

²⁰ Ov phendās pe čheānqe:

– Haj kaj si ov? Sosθar muklen kadal manuśās othe! Den les muj te xal!

²¹ I o Mojsā kamnos te beśel k-o manuś kodova, kaj dinā les dā rromni pe čheja le Sefora. ²² Oj kerdās āk čhavo, haj o Mojsā čhutās lesqo anav Gerśom, kā phendās: „Beśav anθ-āk them strāiino.”

²³ Anθ-o kadav baro timpo o thagar le Eziptosqo mulos. Āl israelićā vakinas pes haj denas muj anθa-i kauza le bukānqe phare. Lenqo zbārīmos kā si robi areslos zi k-o Del. ²⁴ O Del aśundās lenqe vakimata haj andinā pesqe gogi anθa pō phanglimos kerdo le Avraamoça, le Isakoça haj le Jakovoça. ²⁵ Vardisardās karing āl israelićā haj xakārdās len.

O Del del дума le Mojsāça anθa o stufiś kaj phabol

3 O Mojsā sas ćobano palal brakhā haj buznā pe sokrosqe, o Jetro, o raśaj le Madianosqo. Gelos le brakhānça haj le buznānça zi ĩnkāltar e mulani, haj areslos k-o plaj le Devlesqo, k-o Horeb. ² O ĩnzero le RAjesqo sikadilos anθ-āk flakāra jagaqi, kaj ĩnklelas

***2:10** Anθ-e čhib ebrajko o anav Mojsā aśundōl sar „ĩnkalavel”.

anθa o maškar äk stufisäsqo. So dikhläs o Mojsä sas äk stufis kaj läš pes jag, haj o stufis ni sas phabardo.

³ O Mojsä phendäs: „Si te dav man rigaθe te dikhav so bari buki si kadaja. Sosθe naj phabardo o stufis?”

⁴ O RAJ dikhläs kä ov del pes rigaθe te dikhel. Dinä les muj anθa o maškar le stufisäsqo:

— Mojse! Mojse!

Ov phendäs:

— Italem!

⁵ O Del phendäs:

— Ta na aves maj pašä! İnkäl ke sandalä anθa-l pırne, kä o than kaj san si phuv sfınto.

⁶ Haj maj phendäs:

— Me sem o Del ke dadesqo, o Del le Avraamosqo, o Del le Isakosqo haj o Del le Jakovosqo.

O Mojsä garadäs pō muj, kä daralas te dikhel le Devles. ⁷ O RAJ phendäs:

— Čačes dikhlem o pharimos mırä poporosqo anθ-o Ezipto. Ašundem lenqe zbärımata anθa-i kauza kolenqi kaj keren len te keren buki. Kä prinžanav lenqe dukha, ⁸ avilem te xastravav len anθa o vast le ezipteənqo haj te anav len anθa o them kodova anθ-äk them lačo haj baro, anθ-äk them kaj thabdel thud haj abgin, anθ-o than kaj bešen äl kanaanicä, äl heticä, äl amoricä, äl ferezicä, äl hevicä haj äl jebušicä. ⁹ Haj ita kä äl zbärımata le israelicenqe aresles manθe haj dikhlem kabor dä but uštäde len anθ-äl pırne äl ezipteä. ¹⁰ Akanak, za tuqe, va dava tut drom k-o faraono. İnkäl mırä poporos, le israelicen, anθa o Ezipto!

O Del del drom le Mojsäs k-o thagar le Eziptosqo

¹¹ O Mojsä phendäs le Devlesqe:

— Kon sem me, kašte zav k-o faraono, sau te inkalavav le israelicen anθa o Ezipto?

¹² Ov phendäs:

— Dar me si te avav tuča. Dita sar si te zanes kä me dinem tut drom: päče inkalavesa le poporos anθa o Ezipto, si te služin le Devlesqe p-o plaj kadava.

¹³ O Mojsä phendäs le Devlesqe:

— Dikh, kana zava k-äl israelicä haj phenava lenqe: «O Del tumare dadenqo dinä man drom tumenθe»; haj pučena man: «Savo si lesqo anav?» So si te phenav lenqe?

¹⁴ O Del phendäs le Mojsäsqe:

— Me sem kova kaj sem. Kadä te phenes le israelicenqe: «O ‘Me sem’ dinä man drom tumenθe.»

¹⁵ O Del maj phendäs le Mojsäsqe:

— Kadä te phenes le israelicenqe: «O RAJ,* O Del tumare dadenqo, o Del le Avraamosqo, o Del le Isakosqo haj o Del le Jakovosqo, dinä man drom tumenθe.» Kadava si muro anav pentru totdjauna, kadä te inkären man gogi anθ-äk nämo anθä aver nämo.

¹⁶ Za, kide le phuren le Israelosqe haj phen lenqe:

«Sikadilos manqe o RAJ, o Del tumare dadenqo, o Del le Avraamosqo, le Isakosqo haj le Jakovosqo. Ov phendäs: ‘Dikhlem mišto so kerdöl tumenqe anθ-o Ezipto, ¹⁷ haj phendem: Si te inkalavav tumen anθa-i suferinca le Eziptosqi haj si te ingärav tumen anθ-o them le kanaanicenqo, le heticenqo, le amoricenqo, le ferezicenqo, le hevicenqo haj le jebušicenqo, anθ-äk them kaj thabdel thud haj abgin.’ » ¹⁸ On si te ašunen tuθar. Haj si te zas le phurenča le Israelosqe k-o thagar le Eziptosqo haj si te phenen lesqe: «O RAJ, o Del le evreenqo maladilos amenča. Rugis tut te mukes amen te zas drom trine gesenqo anθ-e mulani, te anas phabarimata le RAJesqe, amare Devlesqe.»

¹⁹ Me zanav kä o thagar le Eziptosqo naj te mukel tumen te telären zi kana naj te kerav les me, vesteča zuralo. ²⁰ Me si te vazdav muro vast haj si te dav dab o Ezipto saorä felurenča minunenqe anθä lenqo maškar. Pala kodoja si te del tumaro drom. ²¹ Si te kerav kadal poporos lačo anglal ezipteä, haj kana telären, naj te telären le vastenča nange. ²² Fiosavi zuvli te mangel kaθar pi večina haj kaθar kola kaj bešen anθ-o kher le večinaqo bukä ruposqe, sumnakasqe haj hurjamos, te hurjaven tumare čhaven haj tumare čheän. Kadä si te len äl lačhimata le ezipteənqe.

O Del sikavel le Mojsäs so te kerel

4 O Mojsä dinäs anglal:

— Haj kana va phenena: «Ni sikadilos tuqe o RAJ», haj ni pakäna man, haj naj te ašunen manθar?

² O RAJ phendä lesqe:

— So si tut anθ-o vast?

Ov dinäs anglal:

— Äk rovli.

— ³ Čhude lan pe phuv! — phendäs. Ov čhudä lan pe phuv, haj e rovli kerdilis sap, haj o Mojsä našlos lesθar. ⁴ Atunča o RAJ phendäs le Mojsäsqe:

***3:15** O kuvınto „o RAJ” anθ-o orizinalo si Jahveh, kaj xakärdöl: „Kova kaj si”. Äl evrea ni kamen te phenen o anav le RAJesqo, haj anθä lesqo than phenen „RAJ”. Kodolasqe i ame phenas „RAJ” anθa o anav le Devlesqo.

– ĩntinzosar kŃ vast haj le les porjaŃar!
Ov ĩntinzosardăŃ o vast haj astardăŃ les, haj kerdilos rovli anŃă lesqo vast.

– ⁵ KaŃte pakăŃ kă sikadilos tuqe o RAJ, o Del lenqe dadenqo, o Del le Avraamosqo, o Del le Isakosqo haj o Del le Jakovosqo.

⁶ O RAJ maj phendă lesqe:

– Őhu kŃ vast anŃ-o brăk!

Ov ŃhutăŃ o vast anŃ-o brăk haj ĩnkaladă les. Haj dita kă e morkhi p-o vast sas nasfali, parni sar o iv.

⁷ O RAJ phendăŃ:

– Őhu pale o vast anŃ-o brăk!

Ov ŃhutăŃ pale o vast anŃ-o brăk haj ĩnkaladă les. Haj dikh kă o vast kerdilos pale sar saoro lesqo tru-po, sas uzo.

– ⁸ Kana naj te pakăŃ tut, haj ni va aŃunena kaŃar o angluno semno, va pakăna le donqo semno. ⁹ Kana ni va pakăna niĉ kadal duj semnă haj ni va aŃunena tuŃar, te les paj anŃa o Nilo haj te Ńhores les pe phuv! O paj kaj va leĉa les anŃa o Nilo si te kerdŃl rat pe phuv.

¹⁰ O Mojsă phendăŃ le RAJesqe:

– Ax muro Raj, me ni sem ăk manuŃ kaj daŃtil te del дума miŃto, niĉ maj anglal, haj niĉ makar dă kana tu des дума ke robosqe. Kă mĳrĳ ĉhib haj e vorba si ĩnkurkime.

¹¹ O RAJ phendă lesqe:

– Kon kerdăŃ o muj le manuŃăsqo? Haj kon kerel le manuŃăŃ muto sau Ńuko, te dikhel sau koro? Oare na me, o RAJ? ¹² 3a! Me si te avav ke moĉa haj si te sikavav tut so si te phenes.

¹³ O Mojsă phendăŃ:

– Ax! Raila, de drom avre dakanikas!

¹⁴ Atunĉa o RAJ xolăjlos p-o Mojsă haj phendăŃ:

– KŃ phral o Aron, naj o levito? 3anav kă ov del дума miŃto. Ita kă ov avel angla tuŃe, haj kana va dikhela tut, si te bukuril pes anŃă pŃ ilo. ¹⁵ Tu si te des lesqe дума haj va Ńhusa ăl vorbe anŃă lesqo muj, pentrukă me si te avav ke moĉa haj lesqe moĉa, haj si te sikavav tumen so si te keren. ¹⁶ Ov va dela дума anŃa tuŃe le poporoĉa. Kadă kă ov si te avel tuqe sar muj, haj tu si te aves lesqe sar Del. ¹⁷ E rovli kadaja le la anŃ-o vast, kaŃte keres ăl semnă laĉa.

¹⁸ O Mojsă telărdăŃ haj boldinăjlos kă pŃ sokro, o Jetro. Phendă lesqe:

– Rugiv tut, te mukes man te telărav haj te boldav man kă mĳră phral anŃ-o Ezipto, kaŃte dikhav kana maj train!

O Jetro phendăŃ le Mojsăsqe:

– 3a paĉăĉa!

O Mojsă ril pes anŃ-o Ezipto

¹⁹ O RAJ phendăŃ le Mojsăsqe anŃ-o Madian:

– 3a, bolde tut anŃ-o Ezipto, kă Ńă kaj phirenas te mudaren tut mules!

²⁰ O Mojsă lilă pe rromnă haj pe Ńhaven, vazdă len opre p-ăl xăra haj telărdăŃ anŃ-o Them le Eziptosqo. LilăŃ anŃ-o vast e rovli le Devlesqi.

²¹ O RAJ phendăŃ le Mojsăsqe:

– Kana boldesa tut anŃ-o Ezipto, te keres angla o faraono saoră minuni kaj Ńhav len tuqe anŃ-o vast! Me si te kerav sar bar lesqo ilo, haj ni va dela o drom le poporosqo. ²² Te phenes le faraonosqe: «Kadă del дума o RAJ: ‘O Israel si muro Ńhavo o angluno. ²³ Phendem tuqe: ‘De o drom mĳră ĉhavesqo, kaŃte sluŃil manqe!› Pentrukă ni des lesqo drom, dikh kă si te mudarav ke ĉhaves le anglunes.’ »

²⁴ AnŃ-o timpo le phirimasqo, anŃ-ăk than kaj beŃenas pe răt, maladă les o RAJ haj kamnos te mudarel les. ²⁵ E Sefora lilăŃ ăk bar askucime, ĉhindăŃ pe ĉhaves tele,^a haj le morkhăĉa makhlăŃ ăl pĳrne le Mojsăsqe phenindos:

– Tu san ăk rrom ratesqo anŃa manŃe.

²⁶ Haj o RAJ muklă les. Sas anŃa-i kauza le ĉhinimasqi tele kă oj phendăŃ: „Rrom ratesqo!”

O Aron maladŃl le Mojsăĉa

²⁷ O RAJ phendăŃŃas le Aronosqe:

– 3a angla o Mojsă anŃ-e mulani!

Haj o Aron telărdăŃ haj maladăŃ le MojsăŃ k-o plaj le Devlesqo haj ĉumidă les. ²⁸ O Mojsă phendăŃ le Aronosqe Ńă so o RAJ phendăŃŃas te phenel, haj saoră semnă kaj porunĉisardăŃŃas lesqe te kerel len. ²⁹ O Mojsă haj o Aron dikhles pe dromesŃar haj kides saoră phuren le israelicenqe. ³⁰ O Aron phendăŃ Ńă so phendăŃŃas o RAJ le Mojsăsqe, haj o Mojsă kerdăŃ ăl semnă angla o poporo. ³¹ O poporo pakăjas. Kadă aŃundes kă o RAJ dikhlăŃ le israelicen, haj kă dikhlăŃŃas lenqe dukha. Dine koĉa haj ĩnkinosajles.

O Mojsă angla o faraono

5 O Mojsă haj o Aron pale geles k-o faraono haj phendes lesqe:

– Kadă del дума o RAJ, o Del le Israelosqo: «De o drom mĳră poporosqo kaŃte sluŃin manqe sărbăto-rindos anŃ-e mulani!»

^a4:25 3eneza 17:10

² O faraono dinās anglal:

— Kon si o RAJ te ašunav lesθar haj te dav o drom le Israelosqo? Me ni prinžanav le RAJes, haj phenav tumenqe kadā: naj te dav o drom le Israelosqo.

³ On phendes:

— Sikadilos amenqe o Del le evreenqo. Rugis tut te mukes amen te keras āk drom trine gesenqo anθ-e mulani kašte anas źertfe le RAJesqe amare Devlesqe, ta na marel amen phare nasfalimaça sau le sabiaça.

⁴ O thagar le Eziptosqo phendā lenqe:

— Mojsā haj Aron, sosθe ni muken le poporos te kerel buki? Žan kā tumari buki!

⁵ O faraono maj phendās:

— Ita kā o poporo kaj kerel buki akanak butilos anθ-o them, haj tume keren les ta na maj keren buki?

E buki pharilis pale

⁶ Haj kjar anθ-o ges kodova, o faraono dinās kadaj porunka kolenqe kaj čhutes le poporos te keren buki, haj le bulibašānqe:

— ⁷Ta na maj den suluma le poporos, sar maj anglal, te keren kārāmizi, haj on te žan te kiden suluma. ⁸Dar te mangel sa kodova numāro kārāmizenqo kaj kerenas les maj anglal, ta na mangel lenqe maj čira, kā si khajle: kodolasqe den muj ĩntotdjauna: «Muk amen te žas te anas źertfe amare Devlesqe!» ⁹Te del pes but bukāqo kadale manušānqe, te avel len bukāqo, haj ta na maj phiren pala oxajmatenθe!

¹⁰Kola kaj čhunas le poporos te kerel buki haj āl bulibaša geles haj phendes le poporosqe:

— Kadā del дума o faraono: «Me ni maj dav tumen suluma. ¹¹Žan tume te len tumenqe suluma kaθar va arakhena, dar naj te cijnōl khańc anθa tumari buki!»

¹²O poporo pharadilos anθā saoro Them le Eziptosqo te kiden so arakhen pe mirištā anθ-o than le sulumaqo. ¹³Kola kaj čhunas le poporos te keren buki silonas len, phenindos:

— Keren tumari buki anθā fiosavo ges, sar maj anglal kana sas suluma!

¹⁴Mardes le bulibašān le israelicenqe, kaj sas čhutine pä lenθe kaθar kola kaj čhunas le poporos te kerel buki. Haj sas pušle:

— Anθa sosθe ni kerden arakhi haj ages, sar maj anglal, o numāro le kārāmizenqo kaj trābulas kerdo?

¹⁵ Āl bulibaša le israelicenqe geles te roven pes k-o faraono:

— Sosθe phirados kadā ke robença? ¹⁶Ke robenqe ni maj del pes suluma, haj sa phendōl pes amenqe: «Keren kārāmizi!» Ita, ke robi si marde, dar kō poporo si došalo.

¹⁷ O faraono dinās anglal:

— Khajle sen. Khajle! Kodolasqe phenen: «Muk amen te anas źertfe le RAJesqe!» ¹⁸Akanak, žan ke buki! Naj te del pes tumenqe suluma, haj si te keren sa kodov numāro kārāmizenqo.

¹⁹ Āl bulibaša le israelicenqe dikhles anθā so nasulimos sas, kana phendolas lenqe: „Naj te čiraol tumenqe khańc anθa o numāro le kārāmizenqo kaj trābul kerde anθā fiosavo ges.” ²⁰Kana ĩnkliste kaθar o faraono, malades le Mojsās haj le Aronos kaj aźukārenas len. ²¹Haj phende lenqe:

— Te dikhel tumen o RAJ kašte krisol tumen! Tume kerden amen te khandas phares le faraonosqe haj lesqe služitorenqe, haj dinen len e sabia anθ-o vast kašte mudaren amen!

²² O Mojsā boldinājlos k-o RAJ haj phendās:

— Muro Raj, sosθe kerdān āk nasulimos kadā kadal poporosqe? Sosθe dinān man drom? ²³Dā kana dinān man drom k-o faraono te dav lesqe дума anθā kō anav, ov kerel i maj nasul le poporosqe. Ni xastrađān ke poporos dālok!

O Del pale phenel kā va xastravel le poporos

6 O RAJ phendās le Mojsāsqe:

— Te dikhes akanak so si te kerav le faraonosqe: anθa-i kauza mirā vastesqi zuralo va dela lenqo drom, anθa-i kauza mirā vastesqi zuralo si te gonil len anθa lesqo them.

² O Del maj dinās дума le Mojsāsqe haj phendā lesqe:

— Me sem o RAJ. ³Me sikadilem le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe sar o Del o Maj Zuralo, haj naj kadā kā semas prinžando lenθar i tala muro anav o RAJ? ⁴Kerdem i phanglimos lença te dav len o Them Kanaan, kaj bešenās sar strāiinā. ⁵Haj akanak ašundem āl vakimata le israelicenqe, saven ĩnkāren len robi āl ezipteā, haj andem manqe gogi kaθar muro phanglimos. ⁶Kodolasqe phen le israelicenqe: «Me sem o RAJ. Me si te ĩnkavav tumen anθa-i buki phari le eziptjaenqi, si te xastravav tu-

*6:3 Anθ-o orizinalo naj klaro. Maj daštilas te xakārdōl: „haj ni semas prinžando lenθar tala muro anav o RAJ”.

men anθa lenqi robia, haj si te pokinav tumen mirä vasteça zuralo haj phare krisimatença.

⁷ Me si te kerav tumen te aven muro poporo, me si te avav tumaro Del, haj si te prinžanen kä me, o RAJ, tumaro Del, sem kaj ñnkalam tumen anθa-i phari buki le ezipteñqi. ⁸ Si te ñngärav tumen anθ-o them kaj xalem sovel kä si te dav les le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe. Si te dav les tumenqe te avel tumaro them. Me sem o RAJ.»

⁹ Kadä dinäs дума o Mojsä le israelicenqe. Dar ni asundes lesθar, kä lenqo ilo sas ñnhjardo, haj lenqi buki phari. ¹⁰ Atunća o RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— ¹¹ 3a, phen le faraonosqe, o thagar le Eziptosqo, kä träbul te del o drom le israelicenqo anθa lesqo them!

¹² O Mojsä rujas pes k-o RAJ:

— Ita kä nić äi israelicä ni asundä manθar. Sar si te asunel manθar o faraono? Haj nić ni dav дума mišto.

O nämo le Mojsäsqo haj le Aronosqo

¹³ O RAJ dinä дума le Mojsäsqe haj le Aronosqe haj dinä len drom te den дума le israelicenqe haj le faraonosqe, o thagar le Eziptosqo, kašte ñnkalen le israelicen anθa o Them le Eziptosqo.

¹⁴ Ita äi phure lenqe nämurenqe: Äi çhave le Rubenosqe, o angluno kerdo le Israelosqe: o Enoh, o Palu, o Hecron haj o Karmi. Kadala si äi nämuri le Rubenosqe. ¹⁵ Äi çhave le Simeonosqe: o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jakin haj o Coxar; haj o Saul, o çhavo kerdo anθa-k zuvli kanaanito. Kadala si äi nämuri le Simeonosqe. ¹⁶ Kadala si äi anava le çhavenqe le Levesqe, sar sas amenqe phende: o Geršon, o Kehat haj o Merari. Äi bärša le Levesqe sas äk šäl haj trända haj jefta bärš. ¹⁷ Äi çhave le Geršonosqe: o Libni haj o Šimej, pe famelënça. ¹⁸ Äi çhave le Kehatosqe: o Amram, o Icehar, o Hebron haj o Uziel. Äi bärša le Kehatosqe sas äk šäl haj trända haj trin bärš. ¹⁹ Äi çhave le Merariosqe: o Mahli haj o Muši. Kadala si äi nämuri le Levesqe, sar sas amenqe phende.

²⁰ O Amram liläs dä rromni le phä pe dadesqi, le Jokebeda, haj oj kerdä lesqe le Aronos haj le Mojsäs. Äi bärša le Amramosqe sas äk šäl haj trända haj jefta bärš. ²¹ Äi çhave le Iceharosqe: o Kore, o Nefeg haj o Zikri. ²² Äi çhave le Uzielosqe: o Mišael, o Elcafan haj o Sitri.

²³ O Aron liläs dä rromni le Elišeba, e çhej le Aminadabosqi, e phej le Nahšonosqi, haj oj kerdä lesqe le Nadabos, le Abihunos, le Eleazaros, haj le Itama-

ros. ²⁴ Äi çhave le Koresqe: o Asir, o Elkana haj o Abjasaf. Kadala si äi nämuri le koricenqe.

²⁵ O Eleazar, o çhavo le Aronosqo, liläs dä rromni jekh anθa-l çheja le Putielosqe, haj oj kerdä lesqe le Fineasos. Kadala sas äi phure le nämurenqe le levi-cenqe, fiosavo pe fameläça.

²⁶ Kadala si kova o Aron haj kova o Mojsä, savenqe phendäs o RAJ: „Ñnkalen anθa o Them le Eziptosqo le israelicen, oastja oastäça!” ²⁷ On si kodola kaj dine дума le faraonosqe, o thagar le Eziptosqo, kašte ñnkalaven anθa o Ezipto le israelicen. Kadala si kodova o Mojsä haj kodova o Aron.

O RAJ phendäs le Mojsäsqe haj le Aronosqe te keren äi semnä

²⁸ Kana o RAJ dinä дума le Mojsäsqe anθ-o Them le Eziptosqo, ²⁹ phendäs le Mojsäsqe:

— Me sem o RAJ. Phen le faraonosqe, o thagar le Eziptosqo, sä so phenav tuqe!

³⁰ O Mojsä ruja pes le RAjesqe:

— Ita kä me ni dav дума mišto. Sar si te asunel manθar o faraono?

7 O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Te žanes kä kerav tut sar Del anθa o faraono, haj kö phral, o Aron, si te avel kö prooroko.

² Tu va phenesa sä so si te porunçiv tuqe me, haj kö phral, o Aron, si te phenel le faraonosqe, kašte del o drom le israelicenqo anθa lesqo them. ³ Dar me si te kerav o ilo le faraonosqo baräsqo. Kjar kana kera-va but semnä haj minuni anθ-o Them le Eziptosqo, ⁴ o faraono naj te asunel tumen. Kadä kä le vasteça marav le Eziptos haj va ñnkalavava mirä ošti anθa o Them le Eziptosqo, mirä poporos, le israelicen, haj bare krisimata si te avel p-äi ezipteä. ⁵ Haj va prinžanena kä me sem o RAJ, kana va ñntinzova muro vast p-o Ezipto haj kana va ñnkalavava le israelicen anθa lenqo maškar.

⁶ O Mojsä haj o Aron kerde kadä, kerdes so phendäsas lenqe o RAJ. ⁷ O Mojsä sas les oxtodeša bärš, haj le Aronos oxtodeša haj trin bärš, kana dines дума le faraonosqe.

E rovli kerdi sap

⁸ O RAJ phendäs le Mojsäsqe haj le Aronosqe:

— ⁹ Kana va phenela tumenqe o faraono: «Keren äk minunja!», te phenes le Aronosqe: «Le ki rovli haj çhude lan angla o faraono!» Haj e rovli va kerdöla äk sap.

¹⁰ O Mojsä haj o Aron geles k-o faraono haj kerdes sar phendäsas lenqe o RAJ. O Aron çhudäs pi rovli

angla o faraono haj lesqe sluźitoră, haj e rovli kerdili ĩk sap. ¹¹ Dar o faraono dinăš muj manuś gogaća haj vrăźitoră, haj i on kerde sa kadă pe drabarimaća. ¹² Fiosavo ćhudes pe rovli, haj kerdiles sapa. Dar e rovli le Aronosqi xalăš lenqe rovlă. ¹³ Dar o ilo le faraonosqo kerdilos sar bar haj ni aśundăš kaθar o Mojsă haj kaθar o Aron, sar phendăšas o RAJ.

O paj kerdo rat

¹⁴ O RAJ phendăš le Mojsăsqe:

— Le faraonos si les ilo zuralo, ni del o drom le poporosqo. ¹⁵ Detexara za k-o faraono, kana si te ĩnklel k-o paj, haj azukăr les pe rig le Nilosqi kašte malaďos leća! Te les anθ-o vast e rovli kaj kerdilis sap, ¹⁶ haj te phenes: «O RAJ, o Del le evreenqo dină man drom tuθe te phenav tuqe: ‘De o drom miră poporosqo kašte sluźil manqe anθ-e mulani!’ Dar dikh kă zi akanak ni aśundăš. ¹⁷ Deć kadă del duma o RAJ: ‘Ita sar si te prinźanes kă me sem o RAJ.’ Dikh man sar dav dab o paj le Nilosqo le rovlăća anθa muro vast, haj ov si te kerdł rat ¹⁸ haj ĩl maće anθa o Nilo si te meren, kadă kă o Nilo si te khandel haj ĩl ezipteă naj te daśtin te pen paj anθa o Nilo.»

¹⁹ O RAJ maj phendăš le Mojsăsqe:

— Phen le Aronosqe: «Le ki rovli haj ĩntinzosar kđ vast karing ĩl paja le Eziptosqe: p-ĩl paja le riurenqe, p-ĩl kanală, p-ĩl lakuri haj p-ĩl orso kidimos pajesqo!» On si te kerdłn rat, haj si te avel rat anθă saoro Them le Eziptosqo, kadikita i anθ-ĩl phiră le kaštesqe, haj i anθ-ĩl phiră le barăsqe.

²⁰ O Mojsă haj o Aron kerdes sar porunćisardăšas lenqe o RAJ. Ov vazďăš e rovli haj dinăš dab o paj le Nilosqe, angla o faraono haj lesqe sluźitoră. Saoro paj le Nilosqo kerdilos rat, ²¹ haj ĩl maće anθa o Nilo mules, kadă kă o Nilo khandinăjlos haj ĩl ezipteă ni maj daśtin te pen o paj le Nilosqo. Sas rat anθă saoro Them le Eziptosqo. ²² Dar ĩl vrăźitoră le Eziptosqe kerde i on sa kadă pe drabarimaća. O ilo le faraonosqo aćhilos sar bar haj ni aśundă len, sar phendăšas o RAJ. ²³ O faraono boldinăšos haj gelos khere, haj ni ćhutăš p-o ilo nić kadal bukă. ²⁴ Saoră ezipteă xanades paša o Nilo te arakhen paj pimasqo, kă ni daśtin te pen paj anθa o Nilo.

²⁵ Nakhles jefta ges, păće dinăš dab o RAJ o Nilo.

Āl brośti pheren o them

8 O RAJ phendăš le Mojsăsqe:

— Za k-o faraono haj phen lesqe: «Kadă del duma o RAJ: ‘De o drom miră poporosqo kašte sluźil manqe! ² Kana ni desa lesqo drom, si te dikhes

sar ućharav saoro them kiro broaśtenća. ³ O Nilo si te avel pherdo broašte. On si te ĩntrin anθă kđ kher, anθă ki hodaja kaj soves, haj si te ušten anθă kđ pato, anθ-o kher ke sluźitorenqo haj pă kđ poporo, anθă ke kuptoră haj anθă ke bălăi kaj frămĩntin marno. ⁴ Āl broašte si te xuten pă tuθe, pă kđ poporo haj pă să ke sluźitoră.’ »

⁵ O RAJ maj phendăš le Mojsăsqe:

— Phen le Aronosqe: «Āntinzosar kđ vast ke rovlăća p-ĩl paja le riurenqe, p-ĩl kanală, haj p-ĩl lakuri, te keres te ĩnklel ĩl brośti pă o Them le Eziptosqo!»

⁶ O Aron ĩntinzosardăš pđ vast p-ĩl paja le Eziptosqe, haj ĩnklistes ĩl brośti haj pherdes o Them le Eziptosqo. ⁷ Dar i ĩl vrăźitoră kerdes sa kadă pe drabarimaća: ĩnkalades i on brośti p-o Them le Eziptosqo. ⁸ O faraono dinăš muj le Mojsăš haj le Aronos haj phendăš:

— Rugin tumen le RAJesqe kašte lel le broašten manθar haj kaθar muro poporo, haj si te dav o drom le poporosqo te anen źertfe le RAJesqe!

⁹ O Mojsă phendăš le faraonosqe:

— Tu te phenes manqe kana te rugiv man anθa tuθe, anθa ke sluźitoră haj anθa kđ poporo, kašte lel le broašten tuθar haj anθa ke khera! Naj te maj aćhon, numa anθ-o Nilo.

¹⁰ Ov dinăš anglal:

— Texara.

Haj o Mojsă phendăš:

— Kadă si te avel, kašte zanes kă konik naj sar o RAJ, amaro Del. ¹¹ Āl broašte si te len pes tuθar haj anθa ke khera, kaθar ke sluźitoră haj kaθar kđ poporo: naj te maj aćhon, numa anθ-o Nilo.

¹² O Mojsă haj o Aron ĩnkliste kaθar o faraono. Haj o Mojsă dinăš muj k-o RAJ anθa-l brośti savenća dinăšas dab le faraonos. ¹³ O RAJ kerdăš sar manglăš o Mojsă, haj ĩl broašte mules anθ-ĩl khera, anθ-ĩl bară haj p-ĩl kĩmpuri. ¹⁴ Kide len anθă but grămezi, haj o them khandinăjlos. ¹⁵ O faraono dikhlăš kă ĩl bukă zan miśto, zurăďăš pđ ilo, haj ni aśundăš lenθar, sar phendăšas o RAJ.

Āl cĩncară p-ĩl manuś haj p-ĩl animală

¹⁶ O RAJ phendăš le Mojsăsqe:

— Phen le Aronosqe: «Āntinzosar ki rovli haj de dab o prafo le phuăqo, haj si te kerdł cĩncară anθă saoro Them le Eziptosqo!»

¹⁷ Kadă kerdes: o Aron ĩntinzosardăš pđ vast le rovlăća haj dinăš dab o prafo le phuăqo, haj kerdilos cĩncară p-ĩl manuś haj p-ĩl animală le kheresqe. Saoro prafo phuăqo kerdilos cĩncară anθă saoro Them

le Eziptosqo. ¹⁸ Äl vräzitorä kamnes te keren i on cincarä pe drabarimaça, dar ni daštisajles. Äl cincarä sas p-äl manus haj p-äl animalä le kheresqe. ¹⁹ Haj älä vräzitorä phendes le faraonosqe:

— Si o vast äk devlesqo!

Dar o ilo le faraonosqo kerdilos sar bar haj ni ašundäs lenθar, sar phendäsas o RAJ.

Äl makhä pherdes älä khera

²⁰ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Ušti detexara anθa-i rät haj za angla o faraono, kana avela te ñnklel avri te zal k-o paj. Te phenes lesqe: «Kadä del дума o RAJ: ‘De o drom mirä poporosqo kašte sluzil manqe!’ ²¹ Kana tu ni va desa o drom mirä poporosqo, me si te dav drom makhä pä tuθe, pä ke sluzitorä, pä kö poporo haj pä ke khera. Älä khera le ezipteñqe si te aven pherde makhä, haj e phuv si te avel ucardi lenθar. ²² Dar anθ-o ges kodova, me ni kerav sa kadä anθ-o cinuto Gošen, kaj bešel muro poporo, haj othe naj te aven makhä, kašte zanes kä me, o RAJ sem anθ-o maškar ke themosqo. ²³ Naj te kerav anθä muro poporo sar si te kerav anθä kö poporo. Texara si te avel o semno kadava.’ »

²⁴ O RAJ kadä kerdäs. Avilos äk rojo baro makhänqo anθ-o kher le faraonosqo haj anθ-o kher lesqe sluzitorenqo, haj anθä saoro Ezipto o them sas rimome kaθar älä makhä.

²⁵ O faraono dinä muj le Mojsäs haj le Aronos haj phendä lenqe:

— Zan te anen zertfe tumare Devlesqe kathe anθ-o them!

²⁶ O Mojsä dinäs anglal:

— Ni daštis te keras kadä, pentrukä älä zertfe kaj anasa len le RAJesqe, amare Devlesqe, anθa-l ezipteä si zungalimos. Te keras, tala lenqe jakha, zertfe save anθa lenθe si zungalimos, oare ni va mudarena amen on baränça? ²⁷ Träbul te keras äk drom trine gesenqo anθ-e mulani haj othe va anasa zertfe le RAJesqe, amare Devlesqe, sar phenel amenqe.

²⁸ O faraono phendäs:

— Mišto, me dav tumaro drom te anen zertfe le RAJesqe, tumare Devlesqe anθ-e mulani. Dar na zan prea dur! Rugin tumen anθa manθe!

²⁹ O Mojsä dinäs anglal:

— Ašun! Kana ñnkläva tuθar, si te rugiv man le RAJesqe. Texara älä makhä va duröna kaθar o faraono, kaθar lesqe sluzitorä haj kaθar lesqo poporo. Dar ta na maj tharela amen o faraono, te na del o drom le poporosqo te anel zertfe le RAJesqe!

³⁰ O Mojsä ñnklistos kaθar o faraono haj rugisajlos le RAJesqe. ³¹ O RAJ kerdäs sar mangläs o Mojsä: älä makhä mukles le faraonos, lesqe sluzitoren haj lesqe poporos. Ni maj ačhilis nič jekh. ³² Dar o faraono i de data kadaja zurärdäs pö ilo haj ni dinäs o drom le poporosqo.

Älä animalä nasfajles

9 Atunç o RAJ phendäs le Mojsäsqe:
— Za k-o faraono haj phen lesqe: «Kadä del дума o RAJ, o Del le evreenqo: ‘De o drom mirä poporosqo, kašte sluzil manqe!’ ² Dar tu ni des lesqo drom, haj maj ñnkäres les. ³ Haj ita, si te dikhes o vast le RAJesqo sar va anela äk nasfalimos but pharo pä ke animalä poa kimpö: p-äl grast, p-äl xära, p-äl kämile, p-äl guruva, p-äl brakhä haj p-äl buznä. ⁴ Dar o RAJ ni va kerela le animalenqe le Israelosqe sar le animalenqe le ezipteñqe, kadä kä naj te merel nič äk animalo kaθar älä israelicä. ⁵ O RAJ phendäs kana: Texara o RAJ si te kerel kadaj buki anθ-o them.»

⁶ Haj o RAJ kerdäs kadä anθä le dujenqo ges. Saorä animalä le ezipteñqe mules, dar anθa-l animalä le israelicenqe ni mules nič jekh. ⁷ O faraono dinäs drom manus te dikhel so kerdinäjlos: haj ita kä nič jekh anθa-l animalä le Israelosqe ni mulos. Dar o ilo le faraonosqo zurajlos, haj ni dinäs o drom le poporosqo.

Älä bube p-äl manus

⁸ O RAJ phendäs le Mojsäsqe haj le Aronosqe:

— Len prafo anθ-äl burnika anθa-k kuptori, haj o Mojsä te čhudel les karing o čeri, angla o faraono. ⁹ Ov si te pharadöl sar prafo pä saoro Them le Eziptosqo, haj si te kerdöl bube haj bäšic kaj pakön p-äl manus haj p-äl animalä kaj si paša o kher anθä saoro Them le Eziptosqo.

¹⁰ On liles prafo anθa o kuptori haj geles angla o faraono, o Mojsä čhudä les karing o čeri, haj kerdilos bube haj bäšic kaj pakönas p-äl manus haj p-äl animalä kaj si paša o kher. ¹¹ Älä vräzitorä ni daštisajles te sikadön angla o Mojsä anθa-i kauza le bubenqi, kä älä bube sas p-äl vräzitorä, sar pä saorä ezipteä. ¹² Dar o RAJ kerdäs sar bar o ilo le faraonosqo, haj ni ašundäs kaθar o Mojsä haj kaθar o Aron, sar phendäsas o RAJ le Mojsäsqe.

O brišind baräça

¹³ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Ušti detexara anθa-i rät haj za angla o faraono! Phen lesqe: «Kadä del дума o RAJ, o Del le evreen-

qo: 'De o drom mirä poporosqo kašte služin manqe!
¹⁴ Pentrukä akanak si te dav drom saorä nasulimata mirä pä kö šáro, pä ke služitorä haj pä kö poporo, kašte zanes kä koniva naj sar manthe pä saori phuv.
¹⁵ Ži akanak te ñntinzosardemas muro vast haj te demas tut dab phare nasfalimaça, tut haj ke poporos, sas te aves khoslo pa-i phuv. ¹⁶ Dar muklem tut te maj trais, numa kašte sikavav tuqe muro zuralimos, haj äl manuś te den дума anθa muro anav pä saori phuv. ¹⁷ Haj tu sa maj vazdes tut kontra mirä poporosqi: ni des lesqo drom. ¹⁸ Ita, texara, k-o časo kadava si te dav brišind baräça but, sar ni maj sas anθ-o Ezipto de kana si ži ages. ¹⁹ Kadä kä akanak de drom manuś te kiden äl animalä haj ša so si tut p-o kimpö, čhu len k-o adäpostö! O bar si te del pä saorä manuś haj saorä animalä kaj va ačhona p-o kimpö haj naj andine khere, haj si te aven mudarde.' »

²⁰ Kodola anθa-l služitorä le faraonosqe kaj darajles anθa sosθe phendäs o RAJ, kides anθ-äl khera pe roben haj pe animalen. ²¹ Dar kola kaj ni čhutes k-o ilo o kuvinto le RAJesqo mukles pe roben haj pe animalen p-o kimpö.

²² O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Vazde kö vast karing o čeri, kašte del o bar anθä saoro Them le Eziptosqo, p-äl manuś, p-äl animalä kheresqe haj pä ša so baröl p-o kimpö anθ-o Them le Eziptosqo!

²³ Kana o Mojsä vazdäs pi rovli karing o čeri, o RAJ dinäs drom bubuimata haj bar, haj strafälas ži ke phuv. O RAJ kerdäs te marel bar pä saoro Them le Eziptosqo. ²⁴ Marelas o bar haj strafälas anθ-o maśkar le baräsqo. O bar sas kadä dä nasul kä ni maj mardäsas bar sar kadava anθä saoro Them le Eziptosqo de kana si ov. ²⁵ O bar mardäs ša so sas p-o kimpö anθä saoro Them le Eziptosqo, kaθar äl manuś ži k-äl animalä kheresqe. O bar maj mardäs ša so barölas p-o kimpö haj phagläs saorä dafä poa kimpö. ²⁶ Numa anθ-o cinuto Gošen, kaj trainas äl israeličä, ni mardäs o bar.

²⁷ O faraono dinäs drom te del muj le Mojsäs haj le Aronos haj phendä lenqe:

— De data kadaja kerdem bezex. Le RAJes si les čacimos, me haj muro poporo šäm došale. ²⁸ Rugin tumen le RAJesqe, kä šäm čajle kaθar äl bubuimata bare haj baräsθar, haj si te dav tumaro drom, haj ni maj träbul te bešen.

²⁹ O Mojsä phendä lesqe:

— Kana ñnkläva anθa o foro, si te vazdav äl vast karing o RAJ. Äl bubuimata si te oprin pes haj naj te maj marel o bar, kašte zanes kä le RAJesqi si e phuv!

³⁰ Dar tu haj ke služitorä, žanav kä sa ni daran kaθar o RAJ o Del.

³¹ O ino haj o orzo sas rimome, pentrukä le orzosqe dinäsas o spiko, haj o ino sas anθ-e lulugi. ³² Dar kola äl duj sojuri le givesqe ni rimosajles, kä barön maj palal.

³³ O Mojsä telärdäs kaθar o faraono haj ñnklisto avri anθa o foro. Kana vazdäs pe vast karing o RAJ, äl bubuimata haj o bar oprisajles, haj ni maj dinäs brišind pe phuv. ³⁴ Kana o faraono dikhläs kä o brišind, o bar haj äl bubuimata oprisajles, sa gelos angle le bezexäça haj zurärdäs pö ilo, ov haj lesqe služitorä. ³⁵ O ilo le faraonosqo sas sar bar haj ni dinäs o drom le israelicenqo, pala sar sas dino drom o Mojsä kaθar o RAJ te phenel.

Äl läkustja

10 O RAJ phendäs le Mojsäsqe:
 — Ža k-o faraono, kä zurärdem lesqo ilo haj i lesqe služitorenqo, kašte sikavav äl semnä kadala anθä lenqo maśkar, ² haj kašte phenes ke čhavenqe haj le čhavenqe ke čhavenqe sar kerdem le ezipteën te asan aver lenθar haj so semnä kerdem anθä lenqo maśkar, haj kašte prinžanem tume kä me sem o RAJ.

³ O Mojsä haj o Aron geles k-o faraono haj phende lesqe:

— Kadä del дума o RAJ, o Del le evreenqo: «Ži kana ni bangöš angla manthe? De o drom mirä poporosqo kašte služin manqe! ⁴ Anθ-o than kadava sa ni des o drom mirä poporosqo, kadä kä texara si te dav drom läkuste pä saorä them kiro. ⁵ Si te učharen o muj le phuäqo, ta na maj daštil te dikhöl e phuv, va xana so maj ačholas pala o bar, haj va xana saorä dafä kaj barön pä tumare kimpuri. ⁶ Va pherena ke khera, äl khera saorä služitorenqe kire haj äl khera saorä ezipteënqe. Ke dada haj äl dada ke dadenqe ni dikhles kadä dajci dä kana sas on pe phuv ži anθ-o ges dä ages.»

O Mojsä boldinälos haj ñnklisto kaθar o faraono.

⁷ Äl služitorä le faraonosqe phende lesqe:

— Ži kana o khančivalo kadava si te avel äk pakostä anθa amenθe? De o drom le muršänqo te služin le RAJesqe, lenqe Devlesqe! Sa ni dikhes kä xasajlos o Ezipto?

⁸ Kadä kä andines palpale le Mojsäs haj le Aronos k-o faraono. Ov phendä lenqe:

— Žan haj služin le RAJesqe, tumare Devlesqe! Dar kon haj kaça va žana?

⁹ O Mojsä dinäs anglal:

– Si te zas amare tärnença haj amare phurença. Si te zas amare čhavença haj amare čheänça, amare brakhänça, amare buznänça haj amare guruvença, kä si amen äk särbätoarja anθ-e činstja le RAJesqi.

¹⁰ O faraono phendä lenqe:

– O RAJ si čáces tumença kana va dava tumaro drom, tumen anθ-äk than tumare čhavença! Dikhen kä si nasul so si tumen dä gĩnd te keren! ¹¹ Na, na! Zan tume, äI murś, haj služin le RAJesqe, kä numa kadaja manglen!

Haj sas dine avri kaθar o faraono.

¹² O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

– Vazde kō vast p-o them le Eziptosqo kašte aven äI läkuste p-o them, kašte xan saoro zelenimos le phuäqo, sä so muklās o bar.

¹³ O Mojsä vazdäs pi rovli p-o Them le Eziptosqo, haj o RAJ kerelas te phurdel äk braval p-o them kaθar ĩnklel o kham, saoro ges haj saorĩ rät kodoja. Detexara, e braval kaθar ĩnklel o kham anelas äI läkustja. ¹⁴ Haj aviles pä saoro Them le Eziptosqo, äk rojo baro, haj lačhardile anθä saorä riga le Eziptosqe. Ni ma sas haj naj te maj avel kadä äk rojo läkustenqo. ¹⁵ Učhardes o muj saorä phuäqo, haj kalärdesas les. Xales saoro zelenimos pa-i phuv haj saoro rodo pomenqo, sä so ačhilos kaθar o bar. Ni maj ačhilos khanč zeleno anθ-äl dafä, nič anθa o zelenimos poa kĩmpo, anθä saoro Them le Eziptosqo. ¹⁶ O faraono dinä muj sigo le Mojsäs haj le Aronos haj phendäs:

– Kerdem bezex kontra le RAJesqi, tumare Devlesqi haj kontra tumari. ¹⁷ Dar rugiv tut te jertis muro bezex numa e data kadaja! Rugin le RAJes, tumare Devles numa te lel manθar kadav mulimos!

¹⁸ O Mojsä ĩnklistos kaθar o faraono haj rugisajlos le RAJesqe. ¹⁹ Haj o RAJ kerdäs te phurdel äk braval but zurali kaθar o perimos le khamesqo, kaj liläs äI läkustja haj čhudä len anθ-o Baro Paj le Trestenqo. Ni maj ačhilis nič äk läkusta pä saoro Them le Eziptosqi. ²⁰ Dar o RAJ kerdäs sar bar o ilo le faraonosqo, haj ni dinäs o drom le israelicenqo.

O ĩntunjariko

²¹ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

– Vazde kō vast karing o čeri kašte avel ĩntunjariko p-o Them le Eziptosqo, kadä dä ĩntunjariko te daštĩl pes te pipäis les!

²² O Mojsä vazdäs pō vast karing o čeri, haj sas ĩntunjariko pĩlka anθä saoro Them le Eziptosqo, timpo trine gesenqo. ²³ Nič ni dikhenas pes jekh avreça, haj koniva ni telärdäs anθa pō kher timpo trine gesen-

qo. Dar anθ-äl thana kaj bešenas saorä israelicä, sas ges. ²⁴ O faraono dinäs muj le Mojsäs haj phendäs:

– Zan haj služin le RAJesqe! Numa tumare brakhä, äI buznä haj äI guruva ta ačhon anθ-o them! Tumare čhave va daština te zan i on anθ-äk than tumença.

²⁵ O Mojsä pušlā les:

– Si te des amen tu animalä anθa e sinia sfĩnto? Haj i anθa o phabarimos dä sä, kašte anas len le RAJesqe, amare Devlesqe? ²⁶ Haj i amare animalä träbul te zan amença haj ta na ačhol nič jekh anθa lenθe. Haj zi kana aresasa othe, nič ame ni zanas savença si te služis le RAJesqe, kä anθa lenθe va laça kašte služis le RAJesqe, amare Devlesqe.

²⁷ Dar o RAJ kerdäs sar bar o ilo le faraonosqo, haj ni kamnos te del lenqo drom. ²⁸ O faraono phendäs le Mojsäsqe:

– Telär manθar! Ta na maj dikhav tut, kä kana maj dikhava tut, si te meres!

²⁹ O Mojsä dinäs anglal:

– Sar kames tu. Naj te maj dikhav tut.

11 O RAJ phendäsas maj anglal le Mojsäsqe: – Va anava ĩnkä äk urza p-o faraono haj p-o Ezipto. Pala kodoja va dela tumaro drom koθar. Dar kana va dela tumaro drom, kjar si te gonil tumen dä sä koθar. ² De дума le poporoça, ka fiosavo manuś te mangel kaθar pō večino haj fiosavi zuvli kaθar pi večina bukä ruposqe haj sumnakasqe!

³ O RAJ dinäs le poporos mištimos anglal ezipteä. I o Mojsä sas dikhlo but baro anθ-o Them le Eziptosqo, anglal služitorä le faraonosqe haj angla o poporo.

⁴ O Mojsä maj phendäs le faraonosqe:

– Kadä del дума o RAJ: «Kam k-o maškar le reakjaqo si te nakhav anθa o Ezipto, ⁵ haj saorä kerde anglal anθa o Them le Eziptosqo va merena, kaθar o kerdo anglal le faraonosqo, kaj bešel p-o skauno lesqe thagarimasqo, haj i sä angluno kerdo le roabaqo kaj bešel k-o bar le asavesqo, haj i sä kerde anglal le animalenqe paša o kher. ⁶ Anθä saoro Them le Eziptosqo si te avel bare cipimata, kadä sar ni maj sas haj naj te maj avel. ⁷ Dar kä saorä israelicä, kaθar äI manuś zi k-äl animalä paša o kher, nič äk zukel ni va bašäla, kašte zanen kä o RAJ ni kerel le Israelosqe sar kerel le Eziptosqe.» ⁸ Atunča saorä služitorä kire si te aven manθe, si te bangōn angla manθe, haj va phenena: «Telär, tu haj saoro poporo kaj zal pala tuθe!» Pala kodoja va telärava.

Haj o Mojsä ĩnklisto kaθar o faraono, pherdo xoli.

⁹ O RAJ phendäsas le Mojsäsqe:

— O faraono naj te ašunel tumenθar, ka mirä minuni te aven but anθ-o Them le Eziptosqo.

¹⁰ O Mojsä haj o Aron kerdes saorä minuni kada-la angla o faraono. Dar o RAJ kerdäs sar bar o ilo le faraonosqo, haj ov ni dinäs o drom le israelicenqo anθa lesqo them.

Äl israelicä telären anθa o Ezipto

(O ñnklistimos 12:1–13:16)

O RAJ phendäs le Mojsäsqe haj le Aronosqe so te keren ke Patragi

12 O RAJ phendäs le Mojsäsqe haj le Aronosqe anθ-o Them le Eziptosqo:

— ² O čhon kadava si te avel anθa tumenθe o čhon o angluno, o angluno čhon anθa o bärš si te avel anθa tumenθe. ³ Phenen saorä poporosqe le Israelosqo: «Anθä le dešenqo ges anθa o čhon kadava, fiosavo manuś te lel äk mielo sau äk jedo anθa pi famelia, äk mielo anθa fiosavo kher! ⁴ Kana si prea cira anθ-o kher anθa-k mielo, te lel les pe većinoça o maj pašardo, pala o numäro le manuśänqo! Dikhen kabor daštil te xal fiosavo anθa o mielo kodova! ⁵ Te len anθa tumenθe äk mielo sau äk jedo, te avel lačo, te avel anθa-i rig muršani haj äk bäršäsqo! ⁶ Ñnkären les zi anθ-o ges le dešüstarenqo o čhon kadava, haj saorä manuś anθa o Israel te čhinen les kana perel o kham! ⁷ Te len anθa lesqo rat haj te makhen äl duj stilpi le udaresqe haj o prago opral le kheresqo kaj va xana les! ⁸ O mas te xan les anθ-e rät kodoja, peko pe jag, haj te xan les marneça bi dospime haj zelenimatença kerke. ⁹ Na xan les bi peko sau kirado anθä pajesθe, numa peko ke jag ñntrego: le šäreça, le pürnença haj le märuntajença! ¹⁰ Na muken khanć anθa lesθe zi detexara! So va ačhola anθa lesθe pä detexara, phabaren les anθ-e jag! ¹¹ Kana xan les, te aven gata huräde te telären, äl pogimata anθ-äl pürne haj e rovli anθ-o vast, haj xan les sigo: Si e Patragi le RAJesqi!

¹² Anθ-e rät kodoja va nakhava anθa o Them le Eziptosqo haj va dava dab saorä anglune kerde anθ-o Them le Eziptosqo, kaθar äl manuś zi k-äl animalä pašä o kher. Va kerava kris kontra saorä devlenqi le Eziptosqe: me sem o RAJ. ¹³ O rat si te avel o semno p-äl khera kaj sen. Va dikhava o rat haj si te nakhav pašä tumenθe, kadä kä naj te kerdöl tumenqe nić äk rimomos, kana va dava dab o Them le Eziptosqo.

E särbätoarja le azimenqi

¹⁴ Ta na bistren o ges kadava, särbätorin les anθ-e činstja le RAJesqi! Te avel äk kris veśniko kašte särbätorin lan anθa-k nämo anθä aver nämo! ¹⁵ Timpo jefta gesenqo träbul te xan marno bi dospime. Anθ-o ges o angluno träbul te čhuden e droźdia anθa tumare khera, kä orkon va xala marno dospime anθä kodola jefta gesa, te avel durärdo anθa o maškar le Israelosqe! ¹⁶ Anθ-o ges o angluno kiden tumen haj te avel tumen äk särbätoarja sfinto, haj i anθä le jeftanqo ges kiden tumen haj te avel tumen äk särbätoarja sfinto. Anθ-äl gesa kodola na keren nić äk buki, numa te keren xamos fiosavesqe!

¹⁷ Ñnkären e särbätoarja le azimenqi, kä anθ-o ges kodova ñnkalam tumare ošti anθa o Them le Eziptosqo! Ñnkären o ges kodova sar äk kris veśniko anθa-k nämo anθä aver nämo! ¹⁸ Anθ-o čhon o angluno, anθä le dešüstarenqo ges le čhonesqo, e rät, xan marno bi dospime, zi anθ-e rät le gesesqi bištajekh le čhonesqo! ¹⁹ Timpo jefta gesenqo ta na arakhadöl droźdia anθä tumare khera, kä orkon va xala marno dospime te avel durärdo anθa o maškar le poporosqo le Israelosqo, kä si sträiino, kä si israelito. ²⁰ Na xan khanć dospime! Orkaj bešena, xan marno bi dospime!»

E Patragi

²¹ O Mojsä dinä muj saorä phuren le Israelosqe haj phendä lenqe:

— Žan te len äk mielo sau äk jedo anθa tumare fameli, haj čhinen les anθa-i Patragi! ²² Len äk legätura isoposqi, kingären lan anθ-o rat anθa o kastro no haj makhen o prago opral haj äl duj stilpi le udaresqe le rateça anθa o vaso! Koniva anθa tumenθe ta na ñnklel anθa o kher zi detexara! ²³ O RAJ va nakhela kašte del dab o Ezipto, haj kana va dikhela o rat p-o prago opral haj p-äl duj stilpi le udaresqe, va nakhela pašä o udar haj ni mukel koles kaj mudarel te zal anθä tumare khera kašte del tumen dab.

²⁴ Ñnkären e buki kadaja sar äk krisimos anθa tuθe haj anθa ke čhave veśniko! ²⁵ Kana va ñntrina anθ-o them savo va dela les tumenqe o RAJ, sar phendäs, ñnkären kadav obićej! ²⁶ Haj kana va pućena tumen tumare čhave: «So si o obićej kadava anθa tumenθe?» ²⁷ Den len anglal: «Si e sfinto sinia le Patragäqi anθ-e činstja le RAJesqi, pentrukä nakhlos pašä äl khera le israelicenqe anθ-o Ezipto, kana dinäs dab o Ezipto, haj xastradäs amare khera.»

O poporo dine koća haj ĩnkinosajlos. ²⁸ Āl israelicǎ telǎrdes haj kerdes kadǎ sar phendǎsas o RAJ le Mojsǎsge haj le Aronosge.

²⁹ K-o mařkar le reakjaqo, o RAJ dinǎs dab saorǎn kerde anglal anθa o Them le Eziptosqo, kaθar o angluno kerdo le faraonosqo, savo bešel p-o skauno le thagaresqo, zi k-o angluno kerdo kolesqo kaj si phandado, haj sǎ kerde anglal le animalenqe paša o kher. ³⁰ O faraono uřtilos e rǎt, ov haj saorǎ sluźitorǎ lesqe, haj saorǎ ezipteǎ, haj sas bare cipimata anθ-o Ezipto, kǎ ni sas kher ta na avel ĩk mulo. ³¹ Anθ-e rǎt kodoja o faraono dinǎs muj le Mojsǎs haj le Aronos haj phendǎ lenqe:

— Uřten, ĩnklen anθa o mařkar mĳrǎ poporosqo, tume haj ĩl israelicǎ! ǐan te sluźin le RAJesqe, sar phenden! ³² Len i tumare brakhǎn, tumare buznǎn haj tumare guruven, sar phenden! ǐan haj binekuvintin man i man!

³³ Āl ezipteǎ zorinas le poporos te telǎren sigo anθa o them, kǎ phenenas: „Sǎ si te meras!” ³⁴ O poporo lilǎs o aluato anglal zi kaj te ćhul droźdia anθǎ lesθe. Ućhardes pe bǎlǎi anθ-ĩl hajne haj ćhute len p-ĩl dume. ³⁵ Āl israelicǎ kerdesas so phendǎsas o Mojsǎ haj manglesas le ezipteĳnqe bukǎ ruposqe haj sumnakasqe haj coale. ³⁶ O RAJ kerdǎsas ka ĩl ezipteǎ te dikhen miřto le poporos, haj dine len so mangles. Kadǎ kǎ nangǎrdes le ezipteĳn.

Āl israelicǎ telǎren anθa o Ezipto

³⁷ Āl israelicǎ telǎrdes anθa o Ramses karing o Sukot. Sas pařǎ řov řǎla mi murř kaj ǐanas telal, bi le ćhavenqo haj le rromnǎnqo. ³⁸ But manus anθa aver naci geles lenća, haj brakhǎ, buznǎ haj guruva, but maj but animalǎ. ³⁹ Anθa o aluato, kaj lilesas les anθa o Ezipto, pekles marno bi dospime, kǎ ĩnkǎ ni dospisajlosas, kǎ sas gonime kaθar ĩl ezipteǎ. Ni dařtisajles te maj beřen, nić xamos ni kerdes anθa pesθe. ⁴⁰ Āl israelicǎ beřles anθ-o Ezipto řtar řǎla haj trǎnda bǎrř. ⁴¹ Kana kerdiles řtar řǎla haj trǎnda bǎrř, anθ-o ges kodova, saorǎ ořti le RAJesqe ĩnkliste anθa o Them le Eziptosqo. ⁴² E rǎt kodoja le RAJes sas les griźa lenθar, kařte ĩnkalel len anθa o Them le Eziptosqo, kadǎ kǎ e rǎt kodoja saorǎ israelicǎ trǎbul te avel len griźa ta na soven anθ-e ćinstja le RAJesqi anθa-k nǎmo anθǎ aver nǎmo.

Maj but anθa-i Patragi

⁴³ O RAJ phendǎs le Mojsǎsge haj le Aronosge:

— Kadaja si e kris le Patragǎqi: Nić ĩk strǎiino ta na xal anθa laθe! ⁴⁴ Saorǎ robi kinde haj ćhinde tele

dařtin te xan anθa laθe. ⁴⁵ Dar ĩk manus strǎiino kaj bešel ĩk ćira anθǎ kō them, sau ĩk manus strǎiino kaj kerel tumenqe buki, ta na xal. ⁴⁶ Haj te xal pes andrǎ anθ-ĩl khera, ta na le dǎlok mas avri anθa-l khera! Ta na ĩnhǎren nić ĩk kokalo! ⁴⁷ Saoro poporo le Israelosqo te ĩnkǎren e Patragi! ⁴⁸ Kana ĩk strǎiino, kaj bešel tuθe, va kamela te kerel e Patragi le RAJesqi, orso murř anθǎ lesqi famelia trǎbul ćhindo tele. Pala kodoja va dařtila te kerel lan, haj si te avel sar ĩk manus kerdo anθ-o them. Dar nić ĩk bi ćhindo tele ta na xal anθa laθe! ⁴⁹ Sa kadav sikaimos si te avel anθa o bǎřtinař haj i anθa o strǎiino savo va beřela anθǎ tumaro mařkar!

⁵⁰ Saorǎ israelicǎ kerdes sar phendǎsas o RAJ le Mojsǎsge haj le Aronosge. ⁵¹ Haj kjar anθ-o ges kodova, o RAJ ĩnkaldǎs anθa o Them le Eziptosqo le israelicen, pala lenqe ořti.

Sar te ĩnkǎren gogi o poporo le evreenqo anθa sosθe kerdǎs o RAJ

13 O RAJ phendǎs le Mojsǎsge: — ² Sřincosar manqe orsavo kerdo anglal. Orsavo ćhavo angluno anθa-l israelicǎ, kadikita anθa-l manus, kabor i anθa-l animalǎ paša o kher: si muro.

³ O Mojsǎ phendǎs le poporosqe:

— Na bistar o ges kadava, kana ĩnklisten anθa o Ezipto, anθa o them le robiaqo! Kǎ vasteća zuralo ĩnkaldǎ tumen o RAJ kaθar. Na xan khanć dospime! ⁴ ĩnklen ages, anθ-o ćhon Abib! ⁵ Kana va ĩngǎrela tut o RAJ anθ-o them le kanaanicenqo, le heticenqo, le amoricenqo, le hevicenqo haj le jebuřicenqo, anθa savo xalǎs sovel ke dadenqe kǎ va dela la tuqe, o them kaj thabdel thud haj abgin, te ĩnkǎres o obićej kadava anθ-o ćhon kadava! ⁶ Timpo jefta gesenqo te xas azimǎ, haj anθǎ le jeftanqo ges te avel tut ĩk sǎrbǎtoarja anθ-e ćinstja le RAJesqi! ⁷ Te xas azimǎ jefta ges! Ta na arakhadōl tuθe khanć dospime! Nić droźdia ta na dikhōl anθǎ saoro them kirol! ⁸ Anθ-o ges kodova te phenes ke ćhavesqe: «Kerav kadaja, anθa so kerdǎs o RAJ anθa manθe, kana ĩnklistem anθa o Ezipto.» ⁹ Kadaj sǎrbǎtoarja te avel tuqe amintirja sar ĩk semno p-o vast haj sar ĩk semno kaj anel amintǎ p-o ćikat, kařte des дума anθa o sikaimos le RAJesqe anθǎ saorǎ ges, kǎ vasteća zuralo ĩnkaldǎ tut o RAJ anθa o Ezipto. ¹⁰ Anθǎ kadala gesa te ĩnkǎres kadaj porunka, anθǎ fiosavo bǎrř!

¹¹ Kana va ĩngǎrela tut o RAJ anθ-o them le kanaanicenqo, sar xalǎs sovel tuqe haj ke dadenqe, haj kana va dela les tuqe, ¹² te ćhus rigaθe le RAJesqe fi-

osaves kerdo angluno haj fiosaves kerdo angluno ke animalenqe paša o kher. Āl murš si le RAJesqe. ¹³ Te pokines anθa kiro fiosaves angluno kerdo le xärnä-qo äk mieloça! Haj kana ni va pokinesa les, te phages lesqi kor! Te pokines anθa kiro fiosaves çhavo kerdo anglal anθa ke çhave! ¹⁴ Haj kana va puçela tut kö çhavo dak data: «Sosθe keres kadaja?», te des les anglal: «Vasteça zuralo inkaladä amen o RAJ anθa o Ezipto, anθa o them le robäqo. ¹⁵ Kana o faraono sas šaralo haj ni dinäs amaro drom, o RAJ mudardäs saorä kerde anglune anθa o Them le Eziptosqo, kaθar ä! kerde anglune le manušanqe zi k-äl kerde anglune le animalenqe paša o kher. Kodolasqe anav zertfa le RAJesqe fiosaves kerdo angluno dä rig muršani, dar pokinav anθa fiosavo çhavo kerdo anglal anθa mirä çhave.» ¹⁶ Kadaja va amintila tuqe, sar äk semno p-o vast sau p-o çikat, kä vasteça zuralo inkaladä amen o RAJ anθa o Ezipto.

O RAJ xastravel le evreen k-o Baro Paj le Trestënqo

¹⁷ Päçe o faraono dinäs o drom le poporosqo, o Del ni ingärdäs len p-o drom karing o them le filisteenqo, i kä sas maj xarno, kä o Del phendäs:

— Daštilas te fal nasul le poporos kana dikhen röz-boj, haj si te rin pes anθ-o Ezipto.

¹⁸ O Del ingärdäs le poporos p-äk drom maj lungo, p-o drom kaj zal anθa-i mulani karing o Baro Paj le Trestënqo. Āl israelicä inkliste gata te mardön anθa o Them le Eziptosqo. ¹⁹ O Mojsä liläs ä! kokalä le Josifosqe, kä o Josif çhutäsas le israelicen te xan sovel:

— Čačes va azutila tumen o Del. Te len i mirä kokalä kaθar tumença!

²⁰ Telärdes anθa o Sukot haj bešles k-o Etamo anθ-e rig le mulänjaqi. ²¹ O RAJ zalas angla lenθe: o ges anθ-äk stilpo norosqo, kašte sikavel lenqe o drom, haj e rät anθ-äk stilpo jagaqo, te del len lumina. Kadä daštisajles te zan o ges haj i e rät. ²² O stilpo le norosqo anθ-o timpo le gesesqo haj o stilpo le jagaqo anθ-o timpo le reakjaqo ni durölas angla o poporo.

14 O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— ² Phen le israelicenqe te bolden pes haj te vazden pö korto angla o Pi-Hahiroto, maškar o Migdol haj o paj o baro, jekh angla avresθe le Baal-Cefon! Angla o than kadava te vazden tumare korturi, paša o baro paj. ³ O faraono va phenela anθa-l israelicä: «Xasajles anθ-o them, ni daštın te telären anθa-i kauza le mulänjaqi.» ⁴ Me si te kerav sar bar o ilo le faraonosqo, va zala pala lenθe te astarel len.

Me si te avav dikhlo opre anθa-i kauza so si te kerav le faraonoça haj saorı armata lesqi, haj ä! ezipteä va zanena kä me sem o RAJ.

Āl israelicä kerde kadä. ⁵ Kana phendinäjlos le thagaresqe le Eziptosqo kä o poporo našlos, o faraono haj lesqe služitorä boldinäjles. Phendes:

— So kerdäm! Mukläm le Israelos te telären haj ta na maj služin amenqe!

⁶ O faraonos çhutäs le grasten kä pö urdon le röz-bojesqo, haj liläs peça i pi armata. ⁷ Liläs šov šala urdona marimasqe alome haj saorä urdona marimasqe le Eziptosqe. Anθä fiosavo urdon sas oficerä. ⁸ O RAJ kerdäs sar bar o ilo le faraonosqo, o thagar le Eziptosqo, haj ov gelos te astarel le israelicen. Āl israelicä inklistesas bi daraqo. ⁹ Ā! ezipteä geles pala lenθe te astaren len, haj saorä urdona le faraonosqe, lesqe manuš p-äl grast haj lesqi armata aresle len othe k-o baro paj, kaj vazdesas pe korturi, paša o Pi-Hahiroto, jekh angla aver le Baal-Cefon.

¹⁰ Kana o faraono pašilos, ä! israelicä vazdes pe jakha, haj dikhles kä ä! ezipteä avenas pala lenθe. Darajles zurales haj dine muj le RAJes. ¹¹ Haj phendes le Mojsäsqe:

— Andän amen te meras anθ-e mulani, kä naj thana praxomasqe anθ-o Ezipto? Sosθar inkaladän amen anθa o Ezipto? ¹² Ni phenasas tuqe anθ-o Ezipto: «Muk amen te služis le ezipteënqe?» Kä afi sas maj mišto te služis le ezipteënqe dä sar te meras anθ-e mulani.

¹³ O Mojsä dinäs anglal le poporos:

— Na daran, azükären, haj dikhen sar xastravel tumen o RAJ ages! Káč kadal ezipteä, saven dikhen len ages, naj te maj dikhen len nič äk data. ¹⁴ O RAJ si te mardöl anθa tumenθe, tume ni träbul te keren khañc!

¹⁵ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Sosθe des man muj? Phen le israelicenqe te telären! ¹⁶ Tu vazde ki rovli, intinzosar kö vast karing o baro paj haj pharav les, ka ä! israelicä te nakhen anθa lesqo maškar pä šukimasθe! ¹⁷ Haj me si te kerav sar bar o ilo le ezipteënqo, kašte zan pala lenθe. Si te avav dikhlo opre anθa so si te kerav le faraonosqe, saorä armataqe lesqi, lesqe urdonenqe haj lesqe manušanqe pa-l grast. ¹⁸ Haj si te zanen ä! ezipteä kä me sem o RAJ, kana si te avav dikhlo opre anθa-i kauza so va kerava le faraonosqe, lesqe urdonenqe haj lesqe manušanqe p-äl grast.

¹⁹ O İnzero le Devlesqo, savo zalas angla e armata le Israelosqi, gelos pala lenθe, haj o stilpo le norosqo savo zalas angla lenθe, bešlos pala lenθe. ²⁰ Ov

gelos mařkar e armata le Eziptosqi haj mařkar e armata le Israelosqi. O noro p-äk rig sas kalo, haj pä kojaver luminilas e rät. Haj saori rät äl duj tabere ni pařiles jekh avrjaŕe. ²¹ O Mojsä ĩntinzosardäs pŕ vast karing o baro paj, haj o RAJ phurdäs p-o baro paj saori rät äk bravaläça zurali kaŕar ĩnklel o kham, řukärdäs o baro paj, haj o paj deskäjlos anŕä duj. ²² Äl israelicä nakhles mařkar o baro paj pe phuv řuki, haj o paj beřelas sar äk zido ke ćaci haj ke řtingo lenqi. ²³ Äl ezipteä zanas pala lenŕe te astaren len, haj saorä grast le faraonosqe, äl urdona haj äl manuř p-äl grast ćhute pes pala lenŕe anŕ-o mařkar le bare pajesqo. ²⁴ De texara anŕa-i rät o RAJ, anŕa o řtilpo le jagaqo haj le norosqo, dikhläs karing e armata le ezipteñqi haj xasajles daraŕar. ²⁵ Phangläs äl roci le urdonenqe haj pharardäs lenqo zamos. Äl ezipteä phendes:

– Hajda te nařas kaŕar o Israel, kä o RAJ mardŕl anŕa lenŕe kontra le ezipteñqi.

²⁶ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

– ĩntinzosar kŕ vast karing o baro paj, ka äl paja te bolden pes p-äl ezipteä, pä lenqe urdona haj pä lenqe manuř p-äl grast!

²⁷ O Mojsä ĩntinzosardäs pŕ vast karing o baro paj, haj kana ĩnklelas o kham, o baro paj boldinäjlos kä pŕ than. Äl ezipteä nařles kaŕar o paj, dar o RAJ ćhudäs le ezipteñ anŕ-o mařkar le bare pajesqo. ²⁸ O paj boldinäjlos haj ućhardäs äl urdona haj le manuřän p-äl grast, saori armata le faraonosqi, kola kaj ćhutesas pes anŕ-o baro paj palal israelicä. Nić jekh ni xastrajlos. ²⁹ Dar äl israelicä nakhlesas pe phujaŕe řuki anŕa o mařkar le bare pajesqo, haj o paj beřelas sar äk zido anŕ-äk rig haj anŕä aver rig. ³⁰ Anŕ-o ges kodova o RAJ xastradäs le Israelos anŕa o vast le ezipteñqo, haj o Israel dikhläs pe rig le bare pajesqi le ezipteñ mule. ³¹ Kana o Israel dikhläs o baro zuralimos le RAJesqo kerdo kontra le ezipteñqi, o poporo darajlos kaŕar o RAJ haj pakäjes anŕ-o RAJ haj anŕä lesqo služitori, o Mojsä.

E gili le Mojsäsqi

15 Atunc o Mojsä haj äl israelicä gilabades le RAJesqe e gili kaja.

„Si te gilabav le RAJesqe,

kä ov si o maj baro

– ćhudäs anŕ-o baro paj le grastes haj koles poa grast.

² O RAJ del man zuralimos, gilabav anŕa lesqi kauza.

Ov xastradä man.

Ov si muro Del,

si te läudiv les.

Ov si o Del mirä dadesqo,

si te phenav kabor dä baro si ov.

³ O RAJ si äk luptätori,

lesqo anav si o RAJ.

⁴ Ćhudäs anŕ-o baro paj

äl urdona le faraonosqe haj lesqe armata.

Äl oficerä le faraonosqe äl alome

tasiles anŕ-o Baro Paj le Trestenqo.

⁵ Ućhardä len o paj adĩnko,

haj mukle pes k-o fundo le bare pajesqo sar äk bar.

⁶ Kŕ vast o ćaćo, RAJA,

si nemajdikhlo de zuralo,

kŕ vast o ćaćo, RAJA,

ĩnkħarel le duřmaen.

⁷ Ke barimaça perajes ke phuv

kolen kaj uřten ki kontra.

Des drom ki xoli,

haj phabarel len sar suluma.

⁸ Kana kŕ nakh phurdäs,

o paj kidinäjlos anŕ-äk than,

haj äl valuri vazdinäjles sar äk zido,

haj o paj adĩnko zurajlos

anŕ-o mařkar le bare pajesqo.

⁹ O duřmano phenelas:

«Si te zav pala lenŕe,

haj si te aresav len,

va xulavava so lilem lenŕar.

Si te lav řä so kamav,

va ĩnkavava e sabia

haj va mudarava len mirä vasteça!»

¹⁰ Tu phurdän, haj o baro paj ućhardä len;

sar o plumbo, geles k-o fundo

anŕ-o paj o zuralo.

¹¹ Kon si sar tuŕe mařkar äl devla, RAJA?

Kon si sar tuŕe?

Mirin pes kaŕar ki sfincenia!

Daran tuŕar haj slävin tut!

Keres minuni!

¹² ĩntinzosardän kŕ vast o ćaćo,

haj ĩngicisardä len e phuv.

¹³ Ke bare milaça kaj ni maj termenil pes

si te phiraves le poporos

anŕa savo pokindän,

haj ke zuralimaça si te ĩngäres len

karing kŕ sfĩnto than.

¹⁴ Äl poporä si te ařunen kadaj buki

haj si te daran,

bari dar va lela le manuśän
kaj beśen anθ-e Filisteä.

¹⁵ Atunća si te daran äľ fameli le Edomosqe,
haj äľ zurale manuś le Moabosqe
va izdrana traśaθar.

Saorä manuś kaj beśen anθ-o Kanaan
si te lel len sfırśala.

¹⁶ Si te lel len äķ bari dar izdramaća.

Kä ķö vast si baro,
si te beśen p-äķ than, sar äķ bar,
zi kana va nakhela ķö poporo, RAJA!
3i kana va nakhela ķö poporo
saves pokindän les.

¹⁷ Tu si te anes len haj va ćhusa len

p-o plaj kaj alosardän les,
anθ-o than kaj kerdän les
tuqe te beśes, RAJA,
k-o than o sfıto

savo ke vast kerde les, Raila!

¹⁸ O RAJ va avela thagar veśniko.”

¹⁹ Kä äľ grast le faraonosqe, lesqe urdona, haj les-
qe manuś p-äľ grast geles anθ-o baro paj haj o RAJ
andäs pä lenθe äľ paja le bare pajesqe. Dar äľ isra-
elicä phirdes pä phujaθe śuki anθ-o maśkar le bare
pajesqe.

²⁰ E Maria e prooroćica, e phej le Aronosqi, liläs
anθ-o vast äķ timpano, haj saorä zuvľä geles pala la-
θe timpanenća khelindos. ²¹ E Maria gilabadä lenqe:

„Gilaben le RAJesqe,

kä si but baro,

— ćhudäs anθ-o baro paj le grastes

haj koles poa grast!”

O zamos k-o Sinaja

(15:22—18:27)

O paj kerko ke Mara

²² O Mojsä phendä le Israelosqe te telären kaθar o
Baro Paj le Trestenqo. Aresles anθ-e Mulani Śur,
haj pala trin ges zamasqe anθ-e mulani, ni arakhles
paj. ²³ Aresles ke Mara, dar ni daśtisajles te pen paj
anθa-i Mara, kä sas kerki. Kodolasqe o than kodova
ćhute lesqo anav Mara. ²⁴ O poporo ruja pes kontra
le Mojsäsqi:

— So te päs?

²⁵ O Mojsä dinä muj karing o RAJ, haj o RAJ sikadä
lesqe äķ kaśt. Ćhudä les anθ-o paj, haj o paj kerdilos
laćho. Othe dinäs o RAJ krisimata le poporos sar te
train, haj othe ćhutä len ke proba, ²⁶ haj phendäs:

— Kana va aśunena miśto kaθar o glaso le RAJesqo,
ke Devlesqo, kana va kerena so si miśto angla les-
θe, kana va lena śama kaθar lesqe porunc haj kana
va ñnkäresa saorä krisimata lesqe, naj te dav tut dab
nić äķ boalaća savjaća dinem dab le eziptejen; kä me
sem o RAJ kaj sastärel tut.

²⁷ Aresles k-o Elim, kaj sas deśuduj xainga pajesqe
haj jeftadeśa palmieri. Beśles othe paśa o paj.

O marno anθa o ćeri

16 Saorä manuś le israelicenqe telärdes anθa o
Elim. Aresles anθ-e Mulani Sin, kaj si maśkar
o Elim haj o Sinaj, anθ-o ges le deśupanzenqo le du-
jenqo ćhon, päće ñnklistes anθa o Them le Eziptosqo.

² Haj saorä manuś le israelicenqe ruje pes kontra le
Mojsäsqi haj le Aronosqi anθ-e mulani. ³ Äľ israelicä
phende lenqe:

— Afi sas maj miśto te mulämas anθa o vast le
RAJesqo anθ-o Them le Eziptosqo, kana beśasas paśa
amare phirä le masäća, kana xasas marno da ćajlo-
sas! Kä anden amen anθä kadaj mulani kaśte muda-
ren saorä manuśän kadalen bokhaθar!

⁴ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Dikhlen kä si te kerav te del tumenqe marno sar
brıśınd te avel tume xamos anθa o ćeri. Te ñnklel o
poporo avri haj te kiden kabor träbul len anθa fio-
savo ges, kaśte ćhav len ke proba: te dikhav kana va
phirena pala muro sikaimos sau ni. ⁵ Anθä le śoven-
qo ges träbul te pregätin so andine khere, haj träbul
te avel duvar maj but dä sar kiden anθä kolaver gesa.

⁶ O Mojsä haj o Aron phendes saorä israelicenqe:

— Reakjaqo va zanena kä o RAJ si kodova savo
ñnkaladä tumen anθa o Them le Eziptosqo. ⁷ Haj de-
texara va dikhena e slava le RAJesqi, kä aśundäs
tumare rovimata kontra lesqi. So śäm ame, kaśte ro-
ven tumen amari kontra?

⁸ O Mojsä phendäs:

— Reakjaqo, kana o RAJ va dela tumen mas te xan,
haj detexara marno te ćajlon, kä o RAJ aśundäs tu-
mare rovimata kontra lesqi... Dar so śäm ame? Ni
rujen tumen kontra amari, haj kontra le RAJesqi!

⁹ O Mojsä phendäs le Aronosqe:

— Phen saorä manuśänqe le israelicenqe: «Paśon
angla o RAJ, kä aśundäs tumare rovimata!»

¹⁰ Haj anθ-o timpo so delas duma o Aron saorä ma-
nuśänqe le israelicenqe, dikhles karing e mulani, haj
ita kä e slava le RAJesqi sikadilis anθ-o noro.

¹¹ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— ¹² Aśundem sar roven pes äľ israelicä. Phen len-
qe: «Kana perel o kham, si te xan mas, haj detexara

va ćajlona marno; haj va zanena kã me sem o RAJ, me sem tumaro Del.»

¹³ Pãće pelos o kham aviles but prepelice haj ućhardes e tabãra, haj detexara pelos ãk strato roua-
qo anθ-o źuro le tabãraqo. ¹⁴ Kana lilãsas pes e roua, dikh, pe phuv sas dajći xurdo sar fulź, xurdo sar bar brĩšĩndesqo pe phuv. ¹⁵ Āl israelicã dikhles laθe haj phendes jekh avresqe: „So si kadaja?” Kã ni zanenas so si. O Mojsã phendã lenqe:

– Kadaja si o marno kaj del les tumenqe o RAJ te xan les. ¹⁶ Ita so porunćisardãs o RAJ: «Fiosavo anθa tumenθe te kidel kabor trãbul les, ãk omero* manu-
šãsθar, anθa fiosavo anθa lesqo korto.»

¹⁷ Āl israelicã kerdes kadã, haj kides aver maj but, aver maj ćira. ¹⁸ Xulavenas les le omeroća: kon ki-
dãsas maj but, nas les khanć opral, haj kon kidãsas maj ćira, ni ĩngãrelas lipsa khanćesqi. Kidenas kabor trãbulas fiosaves. ¹⁹ O Mojsã phendã lenqe:

– Koniva ta na mukel anθa lesθe zi detexara!

²⁰ Dar ni aśundes kaθar o Mojsã, haj aver mukles dajći anθa lesθe zi detexara. Dar pherdilos kerme haj khandinãjlos. O Mojsã xolãjlos pã lenθe. ²¹ Kadã kã anθã saorã detexara, fiosavo kidenas kabor trãbulas les. Kana tatilis e vremja, bilalas.

O RAJ phendãs le israelicenqe te hodinin pes anθã le jeftanqo ges

²² Anθã le śovenqo ges kides duvar maj but marno, p-o duj omerã fiosavesθar. Saorã manuś bare le poporosqe aviles haj phendes le Mojsãsqe kadaj buki, ²³ haj ov phendã lenqe:

– Kadã porunćisardãs o RAJ. Texara si o Ges le Beśimasqo, o Sabato sfinto anθa o RAJ. Ages peken kabor kamen, kiraven kabor kamen, haj ĩnkãren tumenqe i pentru texara te xan sã so aćhilos!

²⁴ Mukle lan zi detexara, sar phendãsas o Mojsã, haj ni khandinãjlis haj ni kerdã kerme. ²⁵ O Mojsã phendãs:

– Xan les ages, kã ages si o Sabato ćhutino riga-
θe anθa o RAJ, ages ni va arakhena les p-o kĩmpo. ²⁶ Timpo śove gesenqo kiden les, dar anθã le jeftan-
qo ges, savo si o Sabato, naj te avel.

²⁷ Haj anθã le jeftanqo ges, aver anθa o poporo ĩnkliste te kiden les, haj ni arakhles les. ²⁸ Atunć o RAJ prin o Mojsã phendãs:

– «Zi kana ni ĩnkãren mĩrã porunć haj sikaimata?» ²⁹ Na bistren kã o RAJ dinã tumen o Sabato, kodolasqe del tumen anθã le śovenqo ges marno an-

θa duj ges. Fiosavo te aćhol kaj si: anθã le jeftanqo ges, koniva ta na ĩnklel anθa o than kaj beśel.

³⁰ Kadã kã o poporo hodinisajlos anθã le jeftanqo ges.

O Aron ćhul rigaθe nište mana

³¹ O kher le Israelosqo phendã kadal xamasqe „ma-
na”. Oj dikhõlas sar e kukin le koriandrosqi, sas parni haj sas lan gusto lipiaqi abginaća. ³² O Mojsã phendãs:

– Ita so porunćisardãs o RAJ: «Te ĩnkãrdõl ãk ome-
ro pherdo anθa laθe anθa tumare ćhave kaj va avena pala tumenθe, kašte dikhen i on o marno savo dinem les tumenqe te xan les anθ-e mulani, pala so ĩnkala-
dem tumen anθa o Them le Eziptosqo!»

³³ O Mojsã phendãs le Aronosqe:

– Le ãk piri, ćhu anθã laθe ãk omero pherdo ma-
naća haj ćhu lan angla o RAJ, kašte avel ĩnkãrdi anθa tumare ćhave.

³⁴ Pala e porunka dini kaθar o RAJ le Mojsãsqe, o Aron ćhutã lan angla e mãrturia,† kašte ĩnkãrdõl. ³⁵ Āl israelicã xales mana saranda bãrs, zi kana ares-
les anθ-ãk them kaj sas manuś. Xales mana zi kana aresles k-ãl hotarã le Themosqe Kanaan. ³⁶ O omero si le deśenqi rig anθa ãk efa.

O RAJ dinãs paj anθa-i stĩnka

17 Saoro manuś le israelicenqe telãrdãs anθa-i
Mulani Sin, phirindos anθa-k than anθã aver than, sar porunćisardãsas o RAJ; haj beśles k-o Refi-
dim. Othe nas paj te pel o poporo. ² Atunć o poporo xalã pes le Mojsãća:

– Den amen paj te pãś!

O Mojsã dinã len anglal:

– Sosθe xan tumen manća? Sosθe probin le RAJes?

³ Bari truś sas le poporosqe, haj rovenas pes kontra le Mojsãsqi:

– Sosθe ĩnkaladãn amen anθa o Ezipto? Kašte mudares amen truśaθar amare ćhavenća haj amare animalenća?

⁴ O Mojsã dinã muj karing o RAJ:

– So te kerav kadal poporoća? Maj ãk ćira, haj si te ćhuden barãnća anθã manθe.

⁵ O RAJ phendãs le Mojsãsqe:

– Za angla o poporo haj le tuća anθa-l phure le Israelosqe! Le anθ-o vast e rovli savjaća dinãn dab o Nilo! ⁶ Dikh, me si te beśav angla tuθe pe stĩnka le

***16:16** Āk omero si kam duj okale. †**16:34** E mãrturia sas anθ-o Kivoto le Devlesqo. Eksodo 25:16, 34:29.

Horebosqi. De dab e stĩnka, haj paj va thabdela anθa laθe, ka o poporo te pel.

O Mojsǎ kerdǎ kadǎ angla ǎl phure le Israelosqe. ⁷ Ćhutǎs o anav kodol thanesqe „Masa haj Meriba”,* kǎ ǎl israelicǎ xalesas pes haj probisardesas le RAJes:

— Si ćaćes o RAJ mařkar amenθe, sau naj?

O Israel marel le amalekicen

⁸ Aviles ǎl amalekicǎ haj mardǎnas le Israelos k-o Refidim. ⁹ O Mojsǎ phendǎs le Josuasqe:

— Alosar nište murś, haj za te mardǎs le amalekicenća! Haj me si te beřav texara p-o vĩrfo le plajesqo le rovlǎća le Devlesqi anθ-o vast.

¹⁰ O Josua kerdǎs sar phendǎsas lesqe o Mojsǎ, ĩnklistos te mardǎl kontra le amalekicenqi. O Mojsǎ, o Aron haj o Hur uřtiles anθ-o vĩrfo le plajesqo. ¹¹ Kana o Mojsǎ vazdelas pǎ vast, o Israel sas maj zuralo; dar kana mukelas pǎ vast tele, ǎl amalekicǎ sas maj zurale. ¹² Kǎ ǎl vast le Mojsǎsqe sas khine, on liles ǎk bar, ćhute les tala lesθe, haj ov beřlos pǎ lesθe. O Aron haj o Hur ĩnkǎrenas lesqe vast, jekh p-ǎk rig, haj aver pǎ aver rig; kadǎ kǎ lesqe vast aćhiles vazdine zi kana pelos o kham. ¹³ O Josua mardǎs le sabiaća le poporos le amalekicenqo.

¹⁴ O RAJ phendǎs le Mojsǎsqe:

— Ramosar anθ-o lil kadaj buki, kašte na bistren, haj phen le Josuasqe: si te khosav e amintirja le amalekicenqi tala o ćeri.

¹⁵ O Mojsǎ vazdǎs ǎk altari haj ćhutǎs lesqo anav „O RAJ si muro stjago”. ¹⁶ Haj phendǎs:

— ǎk vast karing o skauno le RAJesqo! O RAJ va mardǎla le amalekicenća, anθ-ǎk nǎmo anθǎ aver nǎmo!

O Jetro sikavel le Mojsǎsar te krisil le poporos

18 O Jetro, o rařaj le Madianosqo, o sokro le Mojsǎsqo, ařundǎs sǎ so kerdǎs o Del anθa o Mojsǎ haj lesqo poporo o Israel: kǎ o RAJ ĩnkaldǎs le Israelos anθa o Ezipto. ² O Jetro, o sokro le Mojsǎsqo, lilǎsas le Sefora, le rromnǎ le Mojsǎsqi, savi sas dini drom khere. ³ Lilǎsas i laqe duje ćhaven. Jekh bućholas Gerřom, kǎ o Mojsǎ phendǎsas: „Beřav sar strǎiino anθ-ǎk them strǎiino”, ⁴ haj koaver bućholas Eliezer, kǎ phendǎsas: „O Del mĩrǎ dadesqo kerdǎ manqe miřto haj xastradǎ man kaθar e sabia le faraonosqi.”

⁵ O Jetro, o sokro le Mojsǎsqo, avilos le ćhavenća haj le rromnǎća le Mojsǎsqi anθ-e mulani kaj beřelas ov, k-o plaj le Devlesqo. ⁶ Dinǎs drom vorba le Mojsǎsqe: „Me, kǎ sokro, o Jetro, avav tuθe ke rromnǎća haj ke duje ćhavenća.” ⁷ O Mojsǎ ĩnklisto angla pǎ sokro te ařukǎrel les, bangilos haj ćumidǎ les. Puřle pes sastimasθar haj geles anθ-o korto. ⁸ O Mojsǎ phendǎs pe sokrosqe sǎ so kerdǎs o RAJ kontra le faraonosqe haj kontra le Eziptosqe anθa o Israel, saorǎ pharimata kaj avilesas pǎ lenθe p-o drom haj sar xastradǎ len o RAJ anθa lenθe. ⁹ Le Jetros falǎ les miřto anθa saoro miřtimos savo kerdǎ les o RAJ le Israelosqe, kǎ xastradǎ len anθa o vast le ezipteēnqo. ¹⁰ Haj o Jetro phendǎs:

— Binekuvintime te avel o RAJ, ov savo xastradǎ tumen anθa o vast le ezipteēnqo haj anθa o vast le faraonosqo, ov savo xastradǎs o poporo talal vast le ezipteēnqe! ¹¹ Akanak prinžanav kǎ o RAJ si maj baro dǎ saorǎ devla: anθa so kerdinǎjlos kana phiradiles barimaća kontra le Israelosqe.

¹² O Jetro, o sokro le Mojsǎsqo, andinǎs le Devlesqe ǎk phabarimos dǎ sǎ haj kerdǎs ǎk sinia sfinto. O Aron haj saorǎ phure le Israelosqe aviles te xan le sokroća le Mojsǎsqo angla o Del.

¹³ Anθǎ le dujenqo ges, o Mojsǎ beřlos tele te krisol o poporo, haj on beřles anθǎ pĩrnenθe pařa lesθe dǎ ku detexara zi e rǎt. ¹⁴ O sokro le Mojsǎsqo dikhlǎs sǎ so ov kerelas anθa o poporo, haj phendǎs:

— So keres le poporoća? Sosθe beřes tu korkoro, saorǎ poporoća pařa tuθe, dǎ ku detexara zi e rǎt?

¹⁵ O Mojsǎ dinǎs anglal pe sokros:

— Kǎ o poporo avel manθe kašte ařunen so kamel o Del haj te keren. ¹⁶ Kana si len dak buki, aven manθe. Me krisav mařkar lenθe haj kerav prinžande ǎl krisimata haj ǎl sikaimata le Devlesqe.

¹⁷ O sokro le Mojsǎsqo phendǎ lesqe:

— So keres naj miřto. ¹⁸ But si te khinǎs tu haj o poporo kadava, kaj si tuća, kǎ e buki si but phari anθa tuθe, ni dařtis te keres lan korkoro. ¹⁹ Akanak ařun man! Muk man te dav tut ǎk sfato, haj o Del te avel tuća! Beř angla o Del anθa o poporo, haj ĩngǎr lenqe bukǎ angla lesθe. ²⁰ Sikav len ǎl krisimata haj ǎl sikaimata, haj sikav lenqe o drom pǎ savo te žan haj so trǎbul te keren!

²¹ Akanak alosar anθa saoro poporo manuř gogǎća, kaj daran kaθar o Del, anθǎ save ǎl manuř te pakǎn, haj kaj uron te len so naj uřo. Ćhu len opral p-o poporo, te aven ǎl maj bare pǎ ǎk mia, pǎ ǎk řal,

***17:7** Masa xakǎrdǎl proba haj Meriba xakǎrdǎl ćjarta.

pä peinda haj pä deš! ²² On te krison o poporo saoro timpo: saorä bukă äĭ bare te anen len angla tuŕe, haj saorä bukă xurde te krison len on. Kadă ker maj ušuro ki buki, kä si te phiravena anŕ-äk than tuča! ²³ Kana va keresa e buki kadaja, haj o Del kadă phenel tuqe, naj te aves ĩnhjardo khinimasŕar, haj o poporo kadava va zala khere pačăča.

²⁴ O Mojsă ašundăs kaŕar o sfato pe sokrosqo, kerdăs sä so ov phendăsas. ²⁵ Alosardăs manuš gogača anŕa sä o Israel haj čhută len bulibaša le poporosqe, te aven äĭ maj bare pä äk mia, pä äk šäl, pä peinda haj pä deš. ²⁶ On krisonas o poporo saoro timpo: saorä bukă phare ande len angla o Mojsă, haj saorä bukă xurde krisosardes on. ²⁷ Pala kodoja o Mojsă lilăs pesqe vast kaŕar pŕ sokro, haj ov telärdăs anŕa pŕ them.

O Israel k-o Sinaj

19 Anŕ-o angluno ges le čhonesqo trin, pala so ĩnkliste äĭ israelică anŕa o Them le Eziptosqo, aresles anŕ-e Mulani Sinaj. ² Pala so telärdes kaŕar o Refidim, aresles anŕ-e Mulani Sinaj haj o Israel bešlos othe anŕ-e mulani, k-äl pogă le plajesqe.

³ O Mojsă uštilos k-o Del, haj o RAJ dină les muj poa plaj:

— Kadă te des дума le kheresqe le Jakovosqo, te phenes le israelicenqe: ⁴ «Dikhlen so kerdem le Eziptosqe haj sar phiradem tumen p-äl phakă vulturosqe haj andem tumen kathe manŕe. ⁵ Akanak, kana va ašunena manŕar haj kana va ĩnkărena muro phanglimos, si te aven mĭră, maj kuč anŕa manŕe dă sar saoră poporă. Saorĭ phuv si mĭrĭ, ⁶ dar tume si te aven manqe äk thagarimos rašaėnqo haj äk nămo sfinto.» Kadala si äĭ vorbe kaj trăbul te phenes len le israelicenqe.

⁷ O Mojsă gelos haj dină muj le phuren le poporosqe haj porunčisardăs lenqe saoră vorbe, save phendă lesqe o RAJ. ⁸ Saoro poporo dinăs anglal:

— Si te keras sä so phenel o RAJ!

Kana o Mojsă gelos k-o RAJ te phenel lesqe so phendăs o poporo, ⁹ o RAJ phendăs le Mojsăsqe:

— Dikh, si te avav tuŕe anŕ-äk noro thulo, kašte ašunel o poporo kana dav дума tuča, haj kašte avel len ĩntotdjauna pakămos anŕa tuŕe.

Haj o Mojsă phendă le RAJesqe äĭ vorbe le poporosqe. ¹⁰ O RAJ phendăs le Mojsăsqe:

— 3a k-o poporo, sfincosar len ages haj texara, haj čhu len te thoven pe coale. ¹¹ Te aven gata anŕa le trinenqo ges, kä anŕa le trinenqo ges o RAJ si te del pes tele angla saoro poporo p-o Plaj Sinaj. ¹² Te čhus

semnä paša o plaj anŕa o poporo haj te phenes: «Dikhlen ta na ušten p-o plaj sau te čhun o pĭrno pä lesqe pogă! Orsavo va čhula pŕ pĭrno p-o plaj, trăbul te mudaren les! ¹³ Dar ta na čhun o vast pä kodo manuš, haj te mudaren les barănča sau säzecenča! Manuš sau animalo le kheresqo, ta na trail!» Dar kana va ašundŕla e trĭmbica, te zan karing o plaj!

¹⁴ O Mojsă dină pes tele poa plaj k-o poporo. Sfincosardă len, haj on thodes pe coale. ¹⁵ Phendăs le poporosqe:

— Te aven gata anŕa le trinenqo ges, ta na soven le rromnănča!

¹⁶ Detexara anŕa le trinenqo ges sas bubuimata, skăpărimata haj äk noro thulo p-o plaj, ašundĭnjlos but zuales äk trĭmbica, haj saoro poporo anŕa-i tabăra izdrajas. ¹⁷ O Mojsă ĩnkaldăs le poporos anŕa-i tabăra te maladŕn le Devleča, haj bešles k-äl pogă le plajesqe. ¹⁸ O Plaj Sinaj sas sä numa thuv, kä o RAJ dinăsas pes tele pä lesŕe anŕ-o maškar le jagaqo. O thuv uštilos sar o thuv anŕ-äk baro kuptori, haj saoro plaj izdralas zuales. ¹⁹ E trĭmbica ašundĭnlis sa maj zuales. O Mojsă delas дума haj o Del delas les anglal moča baro.

²⁰ O RAJ dină pes tele p-o vĭrfo le Plajesqo Sinaj. Dinăs muj le Mojsăs p-o vĭrfo le plajesqe, haj o Mojsă uštilos. ²¹ O RAJ phendăs le Mojsăsqe:

— De tut tele haj phen le poporosqe ta na nakhen o hotari karing o RAJ te dikhlen, kašte na meren but anŕa lenŕe. ²² I äĭ rašaja, save pašona paša o RAJ, i on trăbul te keren pes uže, ta na del len dab o RAJ.

²³ O Mojsă phendăs le RAJesqe:

— O poporo ni va daštĭla te uštel p-o Plaj Sinaj, kä phendăn amenqe: «Čhu semne paša o plaj te ĩnkăres les sfinto!»

²⁴ O RAJ phendă lesqe:

— 3a, de tut tele haj pala kodoja ušti pale le Aronoča! Äĭ rašaja haj o poporo ta na našan te ušten k-o RAJ, ta na del len dab.

²⁵ O Mojsă dină pes tele k-o poporo haj phendă lesqe.

Äĭ deš porunč

20 Atunč o Del phendăs saoră vorbe kadala:

— ² Me, o RAJ, sem kŕ Del, savo ĩnkaldă tut anŕa o Them le Eziptosqo, o them le robăqo.

³ **Ta na avel tut aver devla afer dă ma!**

⁴ **Ta na keres tuqe idolă,** nič dajči kašte amăĭ bukănča kaj si opre anŕ-o čeri, nič tele pe phuv, nič anŕ-äl paja maj tele dă sar e phuv! ⁵ Ta na ĩnkinos tut angla lenŕe haj nič te mukes tut

tsirdino kašte služis lenqe, kä me, o RAJ, kö Del, sem äk Del kaj kamav tut numa anða manþe. Haj pedepsiv ä! bezexa le dadenqe anθ-äl çhave, zi kä le trinenqo haj le štarenqo nämo kolenqo kaj uron man, ⁶ haj sikavav mila kaj achol zi kä le miaqo nämo anða kola kaj jubin man haj ašunen mirä porunç.

⁷ **Ta na phenes o anav le RAJesqo**, ke Devlesqo bi grizaqo, kä o RAJ ni va arakhela bi došaqo koles kaj va lela lesqo anav bi grizaqo.

⁸ **Ïnkär o Ges le Odihnaqo haj sfincosar les!**

⁹ Šov ges si tu bukäqe, kašte keres saori buki kire. ¹⁰ Dar o le jeftanqo ges si o Ges le Odihnaqo çhutino rigaþe le RAJesqe, ke Devlesqe. Ta na keres buki anða lesþe, niç tu, niç kö çhavo, niç ki çhej, niç kö robo, niç ki roaba, niç kö animalo, niç o sträiino kaj si anða ke foruri! ¹¹ Kä anða šov ges kerdäs o RAJ o çeri haj e phuv, o baro paj haj sä so si anða lenþe, haj anða le jeftanqo ges hodinisajlos. Kodolasqe binekuvintisardäs o RAJ o Ges le Odihnimasqo haj sfincosardä les.

¹² **Çinstisar ke dades haj ke da**, kašte trais but anθ-o them savo del les tuqe o RAJ, kö Del!

¹³ **Ta na mudares!**

¹⁴ **Ta na soves avre zuvläça sau muršäça kaj naj kire!**

¹⁵ **Ta na çores!**

¹⁶ **Ta na aves äk martori oxamno** kontra avrenqi!

¹⁷ **Ta na kames** o kher avresqo, ta na kames le rromnä avreskerä, niç lesqe robos, niç lesqe roaba, niç lesqe guruves, niç lesqe xäres, niç aver buki kaj si avresqi!

¹⁸ Saoro poporo dikhelas ä! bubuimata, ä! strafaimata, o ašunimos le trimbicaqo haj o plaj thuveça. Kana o poporo dikhläs, izdrajes, bešles dur ¹⁹ haj phendes le Mojsäsqe:

— De amenqe дума tu, si te ašunas çáces! Dar ta na del amenqe дума o Del, kašte na meras!

²⁰ O Mojsä phendäs le poporosqe:

— Na daran, kä o Del avilos kašte çhul tumen ke proba haj te avel tumen lesqi dar, ta na keren bezex.

²¹ O poporo bešelas dur, dar o Mojsä gelos k-o noro kalo anða savo sas o Del.

O Del phenel sar te keren o altari

²² O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— Kadä te des дума le israelicenqe: «Pentrukä dikhlen kä anða o çeri dinem tumenqe дума, ²³ na keren aver devla anða ruposþe, na keren devla sum-

nakasqe anða tumenþe, ²⁴ dar ker manqe äk altari phuäqo! Pä lesþe an phabarimata dä sä haj žertfe paçäqe: brakhä, buznä haj guruva! Orkaj va anava tuqe gogi muro anav, si te avav tuþe haj si te binekuvintiv tut. ²⁵ Kana anða baränþe si te vazdes manqe äk altari, na vazde les anða baränþe çoplime! Kä, kana keresa buki daltaça lesþe, si te maxris les. ²⁶ Na vazde muro altari skärença, kašte na dikhöl kö nangimos pä lesþe!»

O poporo kerel bezex, o Mojsä rugil pes haj o Del jertil len

(32:1–34:35)

O vicelo le sumnakasqo

32 Kana o poporo dikhläs kä o Mojsä bešel but p-o plaj, kidinäjles paša o Aron haj phende lesqe:

— Hajda! Ker amenqe äk del kašte zal angla amenþe, kä o manuš kadava, o Mojsä, savo ñnkaladä amen anða o Them le Eziptosqo, ni žanas so kerdilos leça.

² O Aron dinä len anglal:

— Ñnkalaven ä! slaga le sumnakasqe anða-l kan tumare rromnäñqe, le çhavenqe haj le çheänqe, haj anen len manþe!

³ Saoro poporo ñnkaladäs ä! slaga le sumnakasqe anða-l kan, haj andine len k-o Aron. ⁴ Ov lilä len anða lenqe vast, kerdäs äk tipari haj çhordäs äk vicelo. On phendes:

— Israel! Ita kö del savo ñnkaladä tut anða o Them le Eziptosqo!

⁵ Kana o Aron dikhläs e buki kadaja, vazdä äk altari angla lesþe haj dinäs muj:

— Texara si te avel äk särbätoarja anθ-e çinstja le RAJesqi!

⁶ Anða le dujenqo ges uštiles detexara anða-i rät haj andines phabarimata dä sä haj žertfe paçäqe. O poporo bešlos te xal haj te pel, pala kodoja uštiles te khelen.

⁷ O RAJ phendäs le Mojsäsqe:

— De tut tele sigo, kä kö poporo, saves ñnkaladän anða o Them le Eziptosqo, rimosajles: ⁸ sigo dine pes rigaþe poa drom savo phendemas lenqe. Kerdes äk vicelo anða sumnakasþe bilado, ñkinosajles angla lesþe, haj ande lesqe žertfe. Phendes jekh avresqe: «Israel! Ita kö del savo ñnkaladä tut anða o Them le Eziptosqo!»

⁹ O RAJ maj phendäs le Mojsäsqe:

— Vardisardem p-o poporo kadava haj dikhlem kä si šáralo. ¹⁰ Akanak, muk man ka mĩri xoli te phabol kontra lenqi haj te mudarav len! Dar anθa tuθe si te kerav äk nãmo baro.

¹¹ Dar o Mojsã rugisardãs le RAJes, pe Devles:

— RAJA! Sosθe les jag kontra ke poporosqi, saves ñnkaladãn les anθa o Them le Eziptosqo bare zuralimaça haj vasteça zuralo? ¹² Sosθe te phenen äI ezipteã: «Anθa lenqo nasulimos ñnkaladã len, kašte mudarel len p-äl plaja haj kašte khosel len pa-i phuv»? Na maj xolão, haj muk tut kaθar o nasulimos kaj kames te keres les ke poporosqe! ¹³ Na bistar le Avraamos, le Isakos haj le Israelos, ke služitorã, savenqe xalãn sovel pä tuθe: «Si te butãrav tumare çhaven sar äI stjale le çerosqe, si te dav tumare çhaven saoro them kadava, anθa savo dinem дума, haj si te açhol lenqo vešniko.»

¹⁴ O RAJ muklã pes kaθar o nasulimos savo phendãsas te kerel les pe poporosqe.

¹⁵ O Mojsã boldinãlos haj dinã pes tele poa plaj, haj äI duj table le mãrturãqe sas les anθ-äl vast. ÄI table sas ramome i p-äl duj riga, p-äk rig haj pä aver. ¹⁶ O Del kerdãsas äI table, haj o ramomos sas o ramomos le Devlesqo, xanado p-äl table.

¹⁷ Kana o Josua ašundãs äI zbãrimata le poporosqe, phendãs le Mojsãsqe:

— Anθ-e tabãra si bašimos rãzbojesqo!

¹⁸ O Mojsã dinãs anglal:

— Kadav bašimos naj o zbãrimos kolenqo kaj mardes, niç o zbãrimos kolenqo kaj xasardes; so ašunav me si o zbãrimos gilãqo!

¹⁹ Kana o Mojsã pašolas pašaj tabãra, haj dikhlãs o vicelo haj o khelimos, lilãs jag, çhudãs äI table anθa o vast haj phaglã len k-o pĩrno le plajesqo. ²⁰ Lilãs o vicelo, saves kerdesas les on, haj phabardã les. Kerdã les prafo, çhutãs les p-o paj, haj dinã les te pen les äI israelicã. ²¹ Haj phendãs le Aronosqe:

— So kerdã tuqe o poporo kadava, kä andãn pä lenθe äk bezex kadã baro?

²² O Aron dinãs anglal:

— Na le jag, muro raj! Tu zanes kä o poporo kadava zan karing o nasulimos. ²³ On phende manqe: «Ker amenqe äk del kašte zal angla amenθe, kä o manuš kadava, o Mojsã, savo ñnkaladã amen anθa o Them le Eziptosqo, ni zanas so kerdilos leça.» ²⁴ Me phendem lenqe: «Kas si sumnakaj, te ñnkalaven les pa pesθe!» Haj dine les manqe. Çhudem les anθ-e jag, haj anθa lesθe ñnklisto o vicelo kadava.

²⁵ O Mojsã dikhlãs kä o poporo sälbãticisajlos, kä o Aron kerdãsas les te sälbãticil pes, te asan lesqe

dušmaja lesθar. ²⁶ Ov bešlos k-o muj le tabãraqo haj phendãs:

— Kon si anθa o RAJ? Te avel manθe!

Saoro nãmo le Levesqo kidinãjles lesθe. ²⁷ Ov phendã lenqe:

— Kadã del дума o RAJ, o Del le Israelosqo: «Fiosavo anθa tumenθe te phandel e sabia p-o maškar, te nakhel anθa-i tabãra kaθar äk šãro kä aver, angle haj palal, haj fiosavo te mudarel pe phrales, pe amales haj pe veçinos!»

²⁸ O nãmo le Levesqo kerdãs so phendãs o Mojsã, haj mules paša trin mi manuš anθa o poporo anθ-o ges kodova. ²⁹ O Mojsã phendãs:

— Kä fiosavo anθa tumenθe senas kontra tumare çhavesqi haj tumare phralesqi, de agesara tume sen anθ-e služba le RAJesqi, ka lesqi binekuvintarja te avel ages pä tumenθe!

O Mojsã pale rugil le RAJes te jertil le israelicen

³⁰ Anθã le dujenqo ges o Mojsã phendãs le poporosqe:

— Kerden äk bezex but baro. Akana si te uštãv k-o RAJ: poate daštiva te kerav dajçi te bistrel tumaro bezex.

³¹ O Mojsã boldinãjlos k-o RAJ haj phendãs:

— Rugiv tut! O poporo kava kerdãs äk bezex but baro! Kerde pesqe äk del sumnakasqo. ³² Dar akanak rugiv tut te jertis lenqo bezex! Kana ni, atunça rugiv tut te khoses man anθa kõ lil savo ramosardãn les!

³³ O RAJ phendãs le Mojsãsqe:

— Kon kerdãs bezex kontra mĩri? Les si te khosav les anθa muro lil! ³⁴ 3a haj ñngãr le poporos kaj phendem tuqe! Dikh, muro ñnzero va zala angla tuθe. Dar kana avela o ges te pedepsiv len, si te pedepsiv len pala lenqo bezex!

³⁵ Kadã kä dinãs dab o RAJ le poporos anθa sosθe kerdãs le viceloça kerdo kaθar o Aron.

33 O RAJ phendãs le Mojsãsqe:
— 3a kaθar le poporoça saves ñnkaladãn les anθa o Them le Eziptosqo, anθ-o them anθa savo xalem sovel le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe: «Si te dav les ke çhavenqe!» ² Si te dav drom angla tuθe äk ñnzero haj va goniva le kanaanicen, le amoricen, le heticen, le ferezicen, le hevicen haj le jebušicen. ³ 3a anθ-o them kaj thabdel thud haj abgin! Dar me naj te zav tuça, ta na mudarav tut p-o drom, kä san äk poporo šáralo.

⁴ Kana o poporo ašundās kadal vorbe phare, sǎ žǎ-lisardes, haj koniva ni hurǎdiles šukar. ⁵ O RAJ phen-dāsas le Mojsǎsqe:

— Phen le israelicenqe: «Sen ǎk poporo šǎralo! Te zavas tuča makar ǎk cĭra, mudaravas tut! Akanak ta na hurǎdōs šukar, kašte dikhav so te kerav tuča!»

⁶ ǎl israelicǎ ni maj hurǎdiles šukar dǎ kana sas pa-ša o Plaj le Horebosqo.

O RAJ maladōl le Mojsǎča anθ-ǎk korto avri anθa-i tabāra

⁷ O Mojsǎ vazdelas ǎk korto maj dur avri anθa-i tabāra orkaj zanas ǎl israelicǎ, haj čhutās lesqo anav: o korto le malaimasqo. Orkana dakoniva kamelas te pučel le RAjes, zalas k-o korto le malaimasqo, kaj sas avri anθa-i tabāra. ⁸ Orkana zalas o Mojsǎ k-o korto, saoro poporo uštenas anθǎ pĭrnende; haj bešenas k-o udar pe kortosqo, haj dikhenas pala o Mojsǎ, ži kana ov zalas anθ-o korto. ⁹ Kana o Mojsǎ zalas anθ-o korto, o stĭlpo le norosqo mukelas pes tele haj oprilas pes k-o udar le kortosqo, haj o RAJ delas duma le Mojsǎča. ¹⁰ Saoro poporo dikhelas o stĭlpo le norosqo k-o udar le kortosqo haj uštenas haj ĩnkino-nas pes k-o udar pe korturenqo. ¹¹ O RAJ delas duma le Mojsǎča jekh angla avresθe, sar del duma ǎk manuś pe amaleča. Pala kodoja o Mojsǎ rilas pes anθ-e tabāra, dar lesqo služitōri, o Josua le Nunosqo, ǎk tǎrno, ni ĩnklelas anθa o korto.

O RAJ phenel kǎ si te avel pe poporoča

¹² O Mojsǎ phendās le RAjesqe:

— Dikhes, tu phenes manqe: «ĭngǎr kadal popo-ros!» Dar ni phendǎn manqe kas va desa drom man-ča. Tu phendǎn: «Prinzanav tut p-o anav haj san lačo angla manθe». ¹³ Akanak, kana sem lačo angla tuθe, sikav manqe ke droma te prinzanav tut, haj te avav lačo angla tuθe i dakanara. Haj na bistar kǎ o nǎmo kadava si kō poporo!

¹⁴ Haj ov dinās anglal:

— Me si te zav tuča haj si te dav tut pačja.

¹⁵ O Mojsǎ phendǎ lesqe:

— Kana tu ni zas amenča, na phen te telǎras kaθar!

¹⁶ Sar va zanena ǎl manuś kǎ sem lačo angla tuθe, me haj kō poporo, kana tu ni va zasa amenča? Naj kadǎ kǎ me haj kō poporo anθa kadaja naj te avas sar saorǎ poporǎ pa-i phuv?

¹⁷ O RAJ phendās le Mojsǎsqe:

— Si te kerav i so manges manqe akanak, kǎ san lačo angla manθe haj prinzanav tut p-o anav!

¹⁸ O Mojsǎ phendās:

— Rugiv tut te mukes man te dikhav ki slava!

¹⁹ Ov dinās anglal:

— Si te kerav te nakhel angla tuθe saoro mištimos muro haj angla tuθe va dava muj o Anav le RAjesqo: kǎ sikavav lačimos kasqe kamav te sikavav lačimos haj si man mila kaθar kamav te avel man mila!

²⁰ Dar maj phendās:

— Muro muj ni va daštisa te dikhes les, kǎ o manuś ni daštĭl te dikhel man haj te trail!

²¹ Haj o RAJ phendās:

— Ita si ǎk than paša manθe, si te bešes pe stĭnka.

²² Kana va nakhela mĭrĭ slava, si te čhav tut anθ-o pharaimos le stĭnkaqo, haj si te učharav tut mĭrĭ vasteča, ži kana nakhava. ²³ Pala kodoja si te vazdav muro vast, haj si te dikhes mĭrǎ zeja, dar na muro muj.

ǎl table ǎl neve le krisaqe

34 O RAJ maj phendās le Mojsǎsqe:

— Čhin duj table barāsqe sar kola anglal, haj me si te ramov pǎ lenθe ǎl vorbe kaj sas p-ǎl table anglune, save phaglǎn len! ² Detexara av gata haj za opre p-o Plaj Sinaj, beś othe angla man, p-o virfo le plajesqo! ³ Dar koniva ta na uštĭl tuča haj koniva ta na sikadōl pǎ saoro plaj, haj paša o plaj kadava ta na xan ǎl brakhǎ, ǎl buznǎ sau ǎl guruva!

⁴ O Mojsǎ čhindās duj table barāsqe sar kola anglune. Uštĭlos detexara anθa-i rǎt haj uštĭlos p-o Plaj Sinaj, sar porunčisardāsas lesqe o RAJ. Sas les anθ-o vast ǎl duj table le barāsqe. ⁵ O RAJ muklǎ pes tele anθ-o noro, beślos othe paša lesθe haj dinǎ muj o Anav le RAjesqo - ⁶ o RAJ nakhlos angla lesθe haj dinǎ muj:

— O RAJ, o RAJ, savo si ǎk Del pherdo dragostja haj lačimos, ni xolǎol sigo, lesqi but mila ačol^b haj kerel sǎ so phenel, ⁷ ĩnkǎrel pi mila kǎ mi manuś, jertĭl e doś, e xoli kontra lesqi haj o bezex, dar čačes ni va arakhela bi došaço koles kaj si došalo, haj pedepsil ǎl bezexa le dadenqe anθ-ǎl čhave, haj anθǎ lenqe čhave ži kǎ le trinenqo haj le štarenqo nǎmo.

⁸ O Mojsǎ dinǎ koča pe phuv haj ĩnkinosajlos. ⁹ Phendās:

— Rai!a, kana sem lačo angla tuθe, rugiv tut te zas amenča, Rai!a! Kjar kana o poporo kadava si šǎralo,

^b34:6 Eksodo 20:6

jertisar amari doš haj amaro bezex, haj le amen te ačhos kire!

¹⁰ Haj ov dinš anglal:

— Dikh, me kerav ĩk phanglimos: angla saoro poporo kiro si te kerav minuni save nas kerde pĀ saori phuv haj kĀ nić ĩk nĀmo. Saoro poporo kaj si anθĀ tumare riga va dikhela e buki le RAjesqi, kĀ ĩl bukĀ save va kerava len anθa tumenθe si daraimasqe.

¹¹ Le sĀma so porunćiv tuqe ages! Ita, va durĀrava angla tuθe le amoricen, le kanaanicen, le heticen, le ferezicen, le hevicen haj le jebuśicen. ¹² Te avel tut grizĀ ta na keres phanglimos le manuśĀnća le themosqi kaj si te ĩntris, kašte na avel ĩk tharimos anθĀ kŃ maśkar!

¹³ Anθ-o than kadava, te peraven lenqe altarĀ, te phagen ĩl bar lenqe devlenqe haj te ćhinen ĩl stĳlpi le kaštesqe kaj ĩnkinon pes le zeejcaqe Aśera. ¹⁴ KĀ ni trĀbul te ĩnkinos tut avre devlesqe, kĀ o RAJ, savesqo anav si: «Kamel tut numa anθa pesθe», si ĩk Del kaj kamel tut numa anθa lesθe. ¹⁵ Ferisao ta na keres phanglimos le manuśĀnća le themosqe! Te keresa phanglimos lenća, atunć kana on kurvina angla pe devla haj kerena sinia pe devlenqe, va dena tut muj i tut haj va xasa kĀ lenqi sinia, ¹⁶ haj te les anθa lenqe ćheja rromnĀ ke ćhavenqe, haj kana lenqe ćheja kurvina angla pe devla, atunć va kerena i ke ćhaven te kurvin angla lenqe devla. ¹⁷ Na ker tuqe ĩk del ćhordino!

Āl manuś anen daruri le Devlesqe

35 ⁴ O MojsĀ maj phendĀs saorĀ manuśĀnqe le israelicenqe:

— Ita so porunćisardĀs o RAJ: ⁵ Kon kamel te anel daro le RAjesqe, len anθa so si tumen, haj te anen ĩk daro le RAjesqe: sumnakaj, rupo haj bronzo; ⁶ thav albastro, viśinio haj lolo, ino sano haj bal buznĀqo; ⁷ morkĥĀ berbećenqe vopsime anθ-o lolo haj morkĥĀ delfinosqe; kašt akaćaqo, ⁸ untdelemno anθa-i lumina, khandimata anθa untdelemnosθe makhimasqo, haj anθa-i tĀmĳja kaj khandel śukar; ⁹ bara oniksosqe haj aver bara anθa astarimos pe źilekta haj p-o kolin.

¹⁰ SĀ kaj xakĀrdŃn anθa tumenθe te aven haj te keren sĀ so phendĀs o RAJ!

¹¹ O than kaj si te bešel o Del: O korto haj lesqo ućharimos, lesqe kopć, lesqe blĀni, lesqe grinz, lesqe stĳlpi haj lesqe pĳrne;

¹² O Kivoto le Devlesqo haj lesqe grinz, laqo ućharimos haj e perdjaua kaj si angla o Kivoto;

¹³ e sinia haj laqe grinz, haj saorĀ bukĀ kaj si laća, haj o marno kaj ćhul pes angla o Del;

¹⁴ o sfeśniqo anθa-i lumina pe bukĀnća, lesqe kandelĀ haj untdelemno anθa-i lumina;

¹⁵ o altari anθa-i tĀmĳja haj lesqe grinz, o untdelemno anθa o makhimos haj e tĀmĳja kaj khandel śukar, haj e perdjaua le udaresqi kaθar e intrarĀ le thanesqi kaj si te bešel o Del;

¹⁶ o altari anθa o phabarimos dĀ sĀ, lesqo grĀtari le bronzosqo, lesqe grinz haj saorĀ bukĀ lesqe; o ligĀno pe pĳrnese;

¹⁷ ĩl kovorĀ kaj keren e bar, lenqe stĳlpi, lenqe pĳrne haj e perdjaua kaθar e poarta le barjaqi;

¹⁸ ĩl kile le kortosqe, ĩl kile le barĀqe haj lenqe dorja; ¹⁹ ĩl coale śukar le sluźbaqe anθ-o than o sfinto, ĩl coale sfinto le raśajesqe, le Aronosqe, haj ĩl coale lesqe ćhavenqe kaj sluźin sar raśaja.

²⁰ SaorĀ manuś le israelicenqe ĩnklistes angla e MojsĀ. ²¹ Haj avile sĀ kaj sas len anθ-o ilo, sĀ kola kaj plaćujas len, haj andines ĩk daro le RAjesqe kašte keren o korto le malaimasqo, anθa sĀ so trĀbulas othe haj anθa ĩl coale sfinto. ²² Avile i murś haj i zuvlĀ, sĀ kaj ćirdĀ len o ilo haj andine angrustĀ nakhesqe, coarθe, angrustĀ, salbe haj saorĀ feluri bukĀ sumnakasqe. Fiosavo andinĀs o daro sumnakuno angla o RAJ. ²³ SaorĀ kaj sas len thav albastro, viśinio haj lolo, ino sano haj bal buznĀqo, morkĥĀ berbećenqe vopsime anθ-o lolo haj morkĥĀ delfinosqe, ande len. ²⁴ SaorĀ kaj daštinas, anenas rupo haj xarkoma ka daro le RAjesqe. SaorĀ kaj sas len kašt akaćaqo anθa saorĀ bukĀ kaj trĀbulas kerde, ande les. ²⁵ SaorĀ zuvlĀ kaj xakĀrdŃnas, katajes pe vastenća haj andines so kerdese: thav albastro, viśinio haj lolo haj ino sano. ²⁶ Haj saorĀ zuvlĀ kaj ćirdĀ len o ilo haj xakĀrdŃnas, kĀtĀnisardes bal buznĀqo. ²⁷ Āl bulibaśa andines bara oniksosqe haj aver bara anθa o astarimos pe źilekta haj p-o kolin. ²⁸ Andines i bukĀ anθa save kerdŃl khandimos haj untdelemno: anθa-i lumina, anθa o untdelemno makhimasqo, haj anθa e tĀmĳja kaj khandel śukar. ²⁹ KadĀ andines daruri le RAjesqe ĩl israelićĀ, murś haj zuvlĀ, saven ćirdelas len o ilo, kaj kamnes te den anθa saori buki porunćime kaθar o RAJ prin o MojsĀ.

³⁰ O MojsĀ phendĀs le israelicenqe:

— Dikh, o RAJ alosardĀs le Becaleelos le Uriesqo, o ćhavo le Huresqo, anθa o nĀmo le Judasqo. ³¹ PherdĀ les le Duxoća le Devlesqo, gogĀća, xakĀrimaća haj prinźanimaća, te kerel saorĀ felo bukĀnqo, ³² haj te zanel sar trĀbul kerde ĩl bukĀ: anθa sumnakasθe, anθa ruposθe haj anθa bronzosθe, ³³ haj anθa o ćhi-

nimos le barãño le ćhutimasqe, haj anġa-i buki le kaštesqi: te kerel saorã feluri bukãnqe ťukar. ³⁴ Dinã les o daro te sikavel i avren, les haj le Oholiabos le Ahisamakosqo, anġa o nãmo le Danosqo. ³⁵ Pherdã len xakãrimaġa kašte keren haj te zanen sar te keren bukã ťukar, te brudon thaveġa albastro, višinio haj lolo haj ino sano, haj te suven; te dikhen sar te keren saorã feluri bukãnqe ťukar haj te keren len.

36 ¹ O Becaleel, o Oholiab haj saorã manuť kaj xakãrdõn, saven o RAJ kerdã len gogaġa haj xakãrimaġa te zanen sar te keren o than o sfinto, trãbul te keren sã pala sar porunćisardãsas o RAJ.

O poporo anel daruri anġa o korto

² O Mojsã dinã muj le Becaleelos, le Oholiabos haj saorã manuť kaj xakãrdõn, saven o RAJ kerdã len gogaġa, sã kola kaj ćirde len o ilo, te aven haj te keren e buki. ³ Liles kaġar o Mojsã saorã daruri save andinesas len ãl israelicã te keren o than o sfinto. Haj o poporo sa maj anenas lenqe daruri, anġã fiosavi detexerin. ⁴ Atunć saorã manuť kaj xakãrdõnas, save kenas saorã bukã k-o than o sfinto, fiosavo kaġar pi buki, aviles ⁵ haj phendes le Mojsãsqe:

— O poporo sa maj anel but maj but dã kabor trãbul te keras ãl bukã kaj porunćisardãsas o RAJ.

⁶ O Mojsã ćhutãsas te den muj anġ-e tabãra:

— Koniva, kã si murť, kã si zuvli, ta na maj keren daruri anġa o than o sfinto!

Kadã oprisardãsas le poporos te maj anen daruri. ⁷ Areslos o materialo anġa saorã bukã, haj i maj aćhilos.

E slava le RAJesqi pherdilis o than lesqe beťimasqo kana sas sfincome kaġar ãl raťaja

40 ³⁴ O noro ućhardãsas o korto le malaimasqo haj e slava le RAJesqi pherdãsas o than lesqe beťimasqo. ³⁵ O Mojsã ni daťtilas te zal anġ-o korto le malaimasqo, kã o noro beťelas opral pã lesġe, haj e slava le RAJesqi pherdãsas o than lesqe beťimasqo.

³⁶ Kabor ñnkãrdãsas lenqo phirimos, ãl israelicã telãrenas kana vazdelas pes o noro poa korto, ³⁷ haj kana ni vazdelas pes o noro ni telãrenas, zi anġ-o ges kana vazdelas pes. ³⁸ O noro le RAJesqo sas opral p-o korto o ges. Haj e rãt sas jag anġ-o noro angla ãl jakha saorã kheresqi le Israelosqe kabor ñnkãrdãsas lenqo phirimos.